PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК VI ЛИПЕНЬ — JULY, 1965. ЧИСЛО 7

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ

РІК VI
Ч. 7

ЛИПЕНЬ, 1965
Виходить раз у місяць

Видає
Союз Українок Канади
Редагує Редакційна Колегія
Наталя Когуська — редакторка, Анна Токарик — голова Союзу, Ольга Войценко, Савеля Стечишин, Тоня Горохович, др. Ганна Янішевська, Оленка Негрич.

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN

JULY, 1965
Monthly Publication
VOL VI
No. 7

Published by
Ukrainian Women's Ass'n of Canada
Edited by Editorial Committee
Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada $3.50
Subscription in other countries 4.00
Single copy ..... .40

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

На обкладинці — Княгиня Ольга

Редакція застерігає собі право скорочувати дописи. Дописи, які поміщуються в інших часописах, редакція містити не обіцює — уникаємо повторювання.

Не поміщені рукописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначеним застереженням.

В ЦІМ ЧИСЛІ:

М. Зеров — Чистий четвер 1
М. Зеров — Шевченкова Могила 1
Валентина Єрмоленко — Микола Зеров 1
Проф. Н. Полонська-Василенко — Становище жінки за Княжої Доби 3
Віра Шевчук — Дитячі садки 6
С. Сенишин — Конференція Канадійських Музеїв 9
М. Ткачук — Гостя на святі Л. Українки 10
Борис Антоненко Дазидович — Бабині казки 12
Resolutions 15
Making the Most of your Life 16
Г. Петренко — Нова книжка 19
Відділ для дітей 20
При праці для журнала 22
Громадська і родинна хроніка 23
Річні звіти 29
Домашнє господарство 33

Коли журнал вже був на пресі, наспів опис 5-ліття „Променя" з Брентфорду. Надіслала пані Марія Іванець. Виказ пожертв подаємо в цім номері, а опис свята в наступнім.

Пані Л. Бурдейна — Брентфорд, Онт. —	5.00
о. Прот. Й. і Добр. Тріска — Брентфорд —	5.00
Пані М. Сесмиструк — Брентфорд —	5.00
Н. М. Іванець — Брентфорд —	5.00
Пані Б. Цибульська — Брентфорд —	2.00
Пані А. Пережак — Брентфорд —	2.00
Пані Х. Чабан — Брентфорд —	2.00
Пані М. Ющук — Брентфорд —	2.00
Пані К. Мудко — Брентфорд —	2.00
Пані Е. Крупіцька — Брентфорд —	1.00
Пані Г. Ковальська — Брентфорд —	1.00
Пані С. Юркевич — Брентфорд —	1.00
Пані Л. Ложечка — Брентфорд —	1.00
Пані А. Шалай — Брентфорд —	1.00
Пані М. Сенча — Брентфорд —	.50

ТИМ, ЩО ЛЮБЛЯТЬ ВИШИВАТИ

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES

Опрацювала Анастасія Рурик

так називається книжка вишивок і стібів, написана в англійській мові. Багато ілюстрована, 12 сторінок взорів вишивок, 8 з них в кольорах, багато ілюстрованих взірців на вишивання декоративних подушок, обрусів, доріжок, рушничків з показником кольорів ниток. Є взори вишивок полтавського вирізування, роблення мережок. Стіби показують як легко навчитись вишивати гладдю, низинкою, яворівкою та багато інших стібів.

Книжка має 130 сторін друку, широкий формат, вигідний для розміщення взорів, спеціяльна оправа, щоб книжка легко відкривалась.

Книжку видав Союз Українок Канади. Продається по $4.00 з пересилкою. Замовлення разом з грішми висилайте на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
624 Upper Ottawa St.,
Hamilton, Ont.

LEARN HAIRDRESSING

Easy monthly tuition plan now available. Train in Winnipeg's newest Beauty School. Latest methods taught. Remember... your success depends on your teaching staff and yourself. Instructors: Mrs. Thomson, Mrs. Bobei, Mrs. Schultz.

ENROLL NOW! WRITE OR CALL

POLLOCK BEAUTY SCHOOL

Modern Beauty Culture & Hairdressing Training Centre
244 SMITH ST. — Corner Graham — WH. 2-0606
1 Block East of Eaton's — Elevator Service

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК VI ЛИПЕНЬ, 1965 Ч. 7

Микола Зеров

ДО 75-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ (26.IV.1890 — 13.X.1965)

З дня народження Миколи Константиновича Зерова минає 75 років. Видатний критик і літературознавець, поет і перекладач, блискучий педагог-лектор, він збагатив українську культуру й заслуговує на вдячну пам'ять. Цілу епоху в історії українського перекладного мистецтва створили переклади М. Зерова. Чи не найцінніщу частину його спадщини становлять незрівняні переспіви з римських поетів.

ЧИСТИЙ ЧЕТВЕР

Свічки і теплий чад. З високих хор
Лунає спів туги і безнадії,
Навколо нас — кати і кустодії,
Синедріон, і кесар, і претор.

Це долі нашої смутний узор,
Це нам пересторогу півень піє,
Для нас на дворищі багаття тліє
І слуг гуде архієрейський хор.

І темний круг євангельських історій
Звучить як низка тонких алегорій
Про наші підлі і скупі часи.

А за дверми, на цвинтарі, в притворі
Весна і дзвін, дитячі голоси,
І в вогкому повітрі вогкі зорі.

1920 р. **М. Зеров**

ШЕВЧЕНКОВА МОГИЛА

Над степом зноситься гора-могила і
Земне з землею поєдналось в ній.
Довічний сон, нерушний супокій
Знайшла собі тут знівечена сила.

Але... що смерть, як пісня легкокрила,
Мов вітер вольний в спеці осяйній,
Несе в майбутнє огневий напій,
Що ним минувшина жила й міцніла.

Побожний гостю, припади чолом!
З душі зринає радісний псалом,
Хоча від сліз і туманіють вії:

Там дід Дніпро і степ без берегів,
А тут гора, розлогий шум гаїв
І хрест, як символ муки і надії.

1922 р. **М. Зеров**

Микола Зеров

Завдячуючи йому, чарівно зазвучали в українському перекладі твори, багатьох французьких, російських, польських, італійських, англійських, білоруських поетів Не всі переклади М. Зерова опубліковані. Досі невідома доля його перекладу Вергілевої „Енеїди" закінченої на засланні. М. Зеров перекладав і латинські вірші українських поетів.

Ім'я М. Зерова на Україні було цілковито викреслене з української літератури і лише тепер починає виринати в пам'яті. Зокрема, вміщена в січневій книжці „Жовтня" стаття покійного М. Т. Рильського, яка воскрешає цю яскраву постать. Навіть подані його вірші. Як зазначає „Літературна Україна" — „на черзі видання не тільки віршів, а й критичних статей письменника." Спогади про М. Зерова, які вийшли на еміграції зібрані в книжці „БЕСМЕРТНІ", подають перебіг життя цієї не пересічної людини. Походить він з центральної України. Батько корінний чернігівець, мати полтавка. Учився він у Першій Київській Гімназії — нині в цьому будинкові розташовано установи Української Академії Наук. В 1908 році здав останні іспити і вступив до Київського Університету — Історичного Відділу Історично-філологічно-

го факультету, який закінчив в 1914 році. Микола Зеров був першорядний промовець і в пізніші часи, викладаючи історію української літератури, мав завжди найбільшу аудіторію. Послухати його приходили студенти з інших відділів. Свою лекцію він пересипав дотепами і прислів'ями зокрема латинськими і грецькими. Мав феноменальну пам'ять, він деклямував величезні уступи з „Енеїди" — Вергілія, вживав літературні приклади в оригінальній мові. Весь виклад Зерова був забарвлений почуттям живої і безконечної любови до України і це почуття викликало в серцях студентів відповідне співзвуччя. Лекції М. Зерова розкривали розумові і серцю його слухачів, ХТО ВОНИ І ЧИЇ ВОНИ ДІТИ. Блудний син повертався до своєї матері знедоленої України, а син малосвідомий діставав могутні і шляхетні національні стимули на все життя. Він, як лектор української літератури провадив велику громадсько-політичну роботу, розмахові якої міг би позавидувати найславніший політичний трибун. Цього були свідомі друзі і прихильники М. Зерова; але знали про це на жаль і вороги...

М. Зеров на весні 1935 року був засуджений на заслання на Соловецький острів за приналежність до „Контрреволюційної терористичної організації". Тяжка непосильна фізична праця, душевне переживання від брутального поводження сторожі і кримінальників лишили з М. Зерова лише футляр навіть малоподібний на себе. Поет і професор в минулому лишився тільки професор, не було вже ні яскравого слова, ні певності, що світилась колись в його очах, лишилась тільки ерудиція. Лише від 11 год. вечора і до п'ятої ранку, коли в'язні спали міцним сном, Микола Зеров був поетом. З олівцем у руках сидів він у кутку коло нар і перекладав римських поетів. В 1937 році його вивезли з Соловків. В 1938 році в Києві поширилася трагічна вістка про смерть М. Зерова.

Так винищувалась „КРАСА НАЦІЇ". Проте вони вмираючи, могли б з глибокою певністю сказати, що їх душа, втілившись у творах, переживе їхній прах і уникне тління.

Валентина Єрмоленко

Міннеаполіс, Міннесота

ОПОВІСТКА

Повідомляємо наших читачів, що липень це місяць вакацій для редакції, отже число з серпня не вийде. Наступне число буде за м. серпень-вересень і вийде на початку вересня.

РЕДАКЦІЯ.

РОКОВИНИ КАНАДИ

День 1-го липня є для канадійців не тільднем утворення їхньої держави, але й символом переходу від колоніяльного статусу до автономної держави і започаткування Співдружности Націй — об'єднання, що базується на тверезому розсудку й толеранції. Ледве чи є багато інших почуттів, які б глибше корінилися в людській душі та ублагороднювали б людину більше, як любов до рідної країни.

Ми називаємо день роковин утворення Канади „Домініон Дей". Дехто не любить того терміну. Для канадійців цей термін не має значення підкореності, бо насправді більш вільними вони й не могли б бути, ніж тепер. Цей термін символізує вірність спільноті, а тим самим він є світлим пунктом у сучасному темному світі. Для тих, які з патріотичних і жертвенних мотивів творили Конфедерацію, „домініон" символізував певні принципи, проголошені в кожній оселі від прибуття найперших французьких і англійських дослідників. Само в собі слово „домініон" має приємніше звучання за терміни „королівство" або „республіка". Канадійці можуть почуватися щасливими, що вони мають не тільки відповідну країну, але й відповідну назву.

(„К.С.")

ВІДБУЛАСЬ КОНФЕРЕНЦІЯ

По відбутім у Вінніпезі Соборі УГПЦ в Канаді, відбулась передз'їздова конференція складових організацій СУС. Союз Українок Канади відбув окрему коротку нараду в понеділок вечером, 24 травня, 1965 р. в одній із заль Роял Александра готелю.

На конференцію прибула з Гемилтону голова Союзу Українок Канади — пані Анна Токарик. В нарадах брали участь голови пров. екзекутив Союзу Саскачевану — пані Соня Стратійчук, Манітоби — панна Теодора Гаврисишин та поважне число провідних членок з різних місцевостей.

В програму конференції входили актуальні питання організації і з'їздова програма головного з'їзду, що має відбутись в м. липні в Торонто. По коротких нарадах учасниці перейшли на залю загальних нарад складових організацій, на яких було розроблено обширну програму, а в ній одною з наголовніших справ було підготовча праця до написання й видання історії українців Канади, над якою вже почав свою працю відомий між українцями в Канаді історик Юліян Стечишин.

Проф. Д-р. Н. Полонська-Василенко

Становище жінки за княжої доби

(Докінчення з ч. 6)

Другим явищем, з яким боролася церква, це було досить вільне ставлення до нешлюбних зв'язків: навіть у князівських родинах ми бачимо чимало фактів, коли нешлюбні сини діставали уділи — князівства, наряду з шлюбними (напр. Володимир Святославович; Мстислав син Святополка; Олег — син Ярослава Осмомисла; Святослав, син Мстислава II, тощо).

В цьому відношенні цікаві такі статті: в редакції Руської Правди є стаття про те, що раба, яку згвалтував її господар, дістає волю. В інших редакціях її не має, проте є така: коли господар вмирає, раба, яка мала від нього дітей, дістане свободу, разом з дітьми, але не дістає долі в спадщині[11]). Взагалі питання про нешлюбних дітей, як і невінчаних дружин було складне: довгий час церковний шлюб вважався потрібним і необхідним лише серед бояр, а селянство обходилося без нього[12]).

Закони „Руської Правди" дають досить повну уяву про матеріяльний стан жінки. Не зважаючи на те, що чоловік був, так би мовити, управителем всього майна родини, в родині зберігалося розділення майна: жінка зберігала своє; в разі її смерти все, що вона мала, переходило її дітям, а якщо чоловік одружився удруге, він не мав права передати з майна покійної жінки нічого другій жінці, або її дітям. Право вільно користатися своїм майном жінки виявляли в багатих офірах церквам: вони самі фундували манастирі, церкви. Нотуючи постриження княгині до манастиря, або поховання княгині літопис додає: „юже сама збудувала".

Природньо, що жінка-вдова користалася ще більшою незалежністю, ніж користалася жінка при чоловіку: за українським законом, вдова не діставала опікуна, як то було не лише в середньовічних законах, а і в нові часи.

Після смерти чоловіка вдова одержувала недоторканими „посаг", що його дістала від своїх батьків і ту частину, що дарував їй чоловік — „віно". В цих частинах майна вона була повна, безконтрольна господиня і могла робити з них, що хотіла. Крім того діставала вона свою частину в майні чоловіка, яке йшло в спадщину дітям: ця частина йшла вдові довічно. Вона мала право дістати цю частину й вийти з дому чоловіка, з його родини. Тоді вся спадщина батька поділялася між синами; одружені раніш доньки не мали права на спадщину, але не одружених брати повинні були видати заміж і виділити їм посаг. Якщо вмирав смерд, селянин, і не залишав синів і неодружених дочок, спадщина йшла князеві; якщо вмирав боярин не залишивши синів, то вона поділялася між доньок. Вдова-мати, що бажає одружитися удруге, а виявиться, що вона під час управління майном дітей наробила їм збитків, шкоди, повинна була сплатити за це дітям. З цього видно, що вдова-мати була природньою опікункою дітей[13]).

Від вдови залежало, що робити після смерти чоловіка: залишитися в дворі чоловіка, чи вийти з нього, взявши свою вдов'ю частину. Якщо вдова залишалася в родині, в дворі чоловіка, разом з дітьми, вона перебирала на себе всі права покійного чоловіка відносно родини: тепер вона робилася представницею роду. Діти повинні були поважати й коритися їй. Від її волі залежало дозволити синам відділитися. Во всіх конфліктах з дітьми, попереджала „Руська Правда", якщо мати буде бажати залишитись у дворі, а діти не побажають — „детем не дати воли". Навіть якщо вона одружиться, то все ж не втрачає права залишитися в родині; чоловік її, вітчим дітей, може стати опікуном їх[14]). Так жінка-мати є представником родового авторитету; вона зберігає родину від розпаду, вона продовжує те господарство, яке вів її чоловік. Матеріяльні права жінки не обмежені і вона в матеріяльному відношенні вільніша за чоловіка. Він був, так би мовити, представником роду, зв'язаний правами синів на спадщину, яку мав передати їм. Тому незалежно від того, передає він спадщину за тестаментом, чи без нього, воля його була обмежена обов'язком передати все всім дітям-синам, за виділом частини донькам, ще не одруженим. Мати була повна господиня в своєму посазі та віні. „Руська Правда" точно формулює цю необмеженість прав матери: „діти не мають права в частині матери; кому вона дасть її, той візьме, може дати всім дітям, а вони поділять спадщину, може дати, якщо сини не були добрі

11) „Правда Русская", т. II, ст. 656.
12) М. Грушевський, op. cit. III, стор. 386.
13) „Правда Русская", т. II, стор. 610, 626.
14) „Правда Русская" т. II, стор. 671.

до неї, донькам, знов одній, чи всім; якщо вона помре без заповіту — все піде тому, чи тій, у кого вона жила і померла, бо „той годував мати"[15]).

Порівнюючи з обов'язковою спадщиною батька, не можна не помітити наскільки незалежна була в розпорядженні своїм майном жінка. Ця незалежність ще більш сприяла авторитетности її в родині, бо вона тримала в покорі дітей і тим, що мала право позбавити їх своєї спадщини, визнавши недостатність уваги до себе.

Рівнобіжно з тим, як чоловік не мав права втручатися в маєткові справи першої жінки і все її майно йшло тільки її дітям, так само майно першого чоловіка йшло в спадщину тільки його дітям. Лише мати не була нічим обмежена: вона могла передати свою спадщину кому хотіла — дітям першого, чи другого чоловіка. Це ще більш підкреслює авторитетне і незалежне становище матери-вдови в родині[16]).

Жінка в часи постійної боротьби внутрішньої і зовнішньої, то з половцями, то з своїми ж родичами-князями, коли „меч робився коректівом права", як висловився Ст. Томашівський, вносила в родинне життя інший коректив — християнської моралі й любови. Не дурно наші літопис, наш епос, билини, пісні зберегли зворушливі образи жінок любячих дружин, матерей, ретельних господинь і не зберегли жорстоких, підступних жінок, якими так багаті епоси, напр., німецький. Я вже казала вище, що жінки завжди були фундаторками манастирів, церков; вони робили коштовні вклади, ікони, гаптовані перлами ризи, воздухи тощо. Але вони робили більше: вони віддавали церкві своє життя, серце й старі й молоді приймали чернечий постриг. За тих часів такі вчинки дійсно були подвигами, що свідчили про висоту душевну й глибоку побожність. Можна навести багато імен жінок, що прийняли черництво. Але я навела вже такі приклади. В кінці XII стол. Вел. князь Київський Рюрик вів жорстоку боротьбу з зятем, Романом Волинським. Боротьба велася вперто, жорстоко. Рюрик, позбавлений престола Романом, закликав половців на допомогу і взяв Київ: розграбили св. Софію, Десятинну церкву, „черньци и черници старыя иссекоша, и попы старые, и слепые, и хромые"; всіх, хто не був забитий, половці увели в полон"... Роман знова оволодів Києвом і силою примусів Рюрика, його дружину Ганну й доньку постригтися вченці. І от-через 3 роки вмирає Роман. Рюрик скидає клобук і знов сідає на престол. Він пропонує й жінці покинути манастир і знов стати великою княгинею. Ця спокуса не зламала княгиню: хоч і під примусом дала вона клятву Богові, але не зрадила її і замісць великокняжого вінця оділа схиму[17]).

Я зупинюся ще на прикладі невістки цієї княгині — Верхуславі. Про її відданість церковним справам свідчить такий факт: Симон, чернець Києво-Печерського манастиря писав так Полікарпові, ченцеві Києво-Печерського манастиря: „Пише до мене Ростиславова княгиня Верхуслава, що хоче поставити тебе єпископом або в Новгород на місце Антонія, або в Смоленськ, на місце Лазаря, або в Юриїв на місце Олексія, — хоч би, каже, прийшлося мені й тисячу (гривен) срібла на се видати задля тебе й Полікарпа!"[18]). Тут видно з одного боку вільне розпорядження великими сумами, а з другого — і це головне — обізнаність в справах церковної адміністрації і захопленість церковними справами княгині. Вже згадувалося раніш подорож князівни Янки до Царгороду — по митрополита, але ж вона була черниця.

Цілком зрозуміло, щоб так діяти, щоб так користатися своїми правами і коштами треба було мати неабиякий культурний розвиток, свідомість і освіту. Якщо ми пригадаємо характеристику московських цариць XVII століття — послам їх, каже обізнаний сучасник, дяк Котошихин, не показували, бо вони розумом природнім простоваті, якби чогось зайвого не сказали, якби з такого дипломатичного побачення не вийшло конфузу для Московської держави. Не боялися того сучасники намічених жінок, коли давали їм широкі права, коли давали їм можливість вести переговори з чужинцями, як Олена, дружина Володимира Васильковича, як робила Ганна Романова, чи Ганна Всеволожая, репрезентантка Києва йшла до Володимира Мономаха.

Ясно, жінки ці повинні були мати освіту, і не елементарну. Вони добре володіли мовами, не лише добре читали, але й писали. Ганна Ярославна розписувалася на актах Франції як українською так і латинською мовами. Королева Евфросінія внесла словянську культуру в Угорщину. Княгиня Верхуслава писала цілі листи в церковних справах. Діставати таку освіту могли жінки в родинах, вдома. Якщо Всеволод володів 5 мовами, могла володіти ними і сестра його Ганна, королева Французька. Евфро-

15) Там же, стор. 677.
16) „Правда Русская", стор. 645, стор. 681, 686.
17) Лаврент. Літоп., 1879 р., стор. 397-398.
18) М. Грушевський, op. cit. т. III, стор. 380.

сін'я Чернігівська вчилася дома, її навчав боярин Федор і від нього вона „навчилася премудрости атенської". Є цікава вказівка, що вона добре лікувала людей: можливо, що в коло тої „філософії", яку досконало вивчила вона, за середньовічним звичаєм входила й медицина. Є цікава вказівка, яка чекає на остаточне дослідження: відомий дослідник Лопарев знайшов у Флоренції, в архіві Лоренцо Медичі рарітет: трактат по гигієні жінки, в якому подано поради до ріжних моментів життя жінки: її пологів, породілля, гигієна виховання дитини, поради відносно кормилки тощо. Твір унікальний в історії медицини XII століття. Він приписується дружині цісаря Олексія Комнена, з походження руській князівні Евпраксії Мстиславовні, що народилася року 1108 і під час шлюбу з цісарем р .1142 дістала імя Зої[19]). Нажаль, за моїми джерелами факту такого шлюбу я не знаю, хоч мушу оговоритися, що джерела наші в галузі генеалогії ще дуже не певні.

Другим більш загальним джерелом жіночої освіти служили манастирі. Ми добре знаємо ролю чоловічих манастирів на Україні XI-XIII стол. як осередків не лише початкової освіти, а навіть і правдивої науки. Літописи, повчення, тощо служать доказом високого наукового рівня тих, хто сховався від спокус світу за манастирським муром. Ми менше знаємо про жіночі манастирі, але маємо всі підстави припускати, що роля їх в історії жіночої освіти повинна бути значна, хоч і в меншому маштабі, ніж роля чоловічих манастирів. Вони потребували теж освічених черниць для читання в церкві, для співів, для розбирання „гласів", нот-„крюків"; потрібні були добре письменні черниці для переписування священих книг, для прикрашання їх мініятюрами і т. д.

До жіночих манастирів вступало більше жінок з української еліти ніж до чоловічих. Літописи рідко-рідко подають імена князів, наприклад, які фактично вступили до манастиря; підкреслюю „фактично", бо номінально багато приймали постриг і навіть схиму перед смертю. Навпаки сторінки літописів рясніють вказівками на княгинь і князівень, які вступили до манастирів. Туди приносили вони ту освіту, що набули в „світі", при княжих дворах своїх батьків, а рівночасно вступали боярині, доньки бояр. Таким чином, евентуально культурний і освітний рівень жіночих манастирів мусів бути дуже високий. Конкретно ми маємо кілька вказівок на організацію шкіл при манастирях: князівна Янка, ігумення Андреєвського „Янчина" манастиря заснувала школу для дівчат, де навчали грамоті та потрібним ремествам — гаптування, шитву тощо. Князівна Ефросіня Потоцька заснувала школу в манастирі, де ігуменею була її сестра, Гордіслава-Євдокія і де сама вона переписувала книги. Князівна Евфросинія Черніговська (св. Феодул) заснувала теж школу; безперечно, жінка з видатною освітою не могла вона залишитися непомітною в манастирі.

Такою вимальовується жінка княжої доби України-Руси. Треба відзначити: не зважаючи на небагатство джерел, серед них ми не зустрічаємо протиріччя; навпаки: літопис, „Руська Правда", повчення, епос, чужоземні джерела однозгідні; вони не заперечують, а доповнюють одне другим і в цілому малюють закінчений образ жінки: люблячої дружини та матери, розсудливої господині, рівноправної з чоловіком, доброї дорадниці чоловіка, дуже часто — освіченої, побожної, відданої церкві.

[19]) За наведені тут два факти приношу щиру подяку В-п. професорові В. Плющу, який познайомив мене з ними і дав право скористатися з них. Ці відомості взято з його рукопису: „Охорона здоров'я" на Україні.

ВАЖЛИВА АРХЕОЛОГІЧНА ЗНАХІДКА В ОНТАРІО

(Канадійська Сцена) — Археологи Королівського Онтарійського Музею і Торонтонського університету відкрили сліди давньої історії Канади. Вони вважають, що вони відкрили Кагаяґве — давню, оточену стіною, столицю гюронського племени індіян, вперше описану французьким дослідником Самюелем де Шамплен. Він перший з білих людей заплив кораблем до затоки Джорджієн 1615 року, причалив до місця відомого тепер як Пенетанґвішен і знайшовся серед багатого і численного племени. У своєму щоденнику він розповідає про золотисті поля кукурудзи, дозріваючих на полях гарбузів, ниви соняшника, що його вирощували індіяни із-за насіння, та приблизно 17 осель. Шамплен обраховував, що в тому районі жило приблизно 30 тисяч осіб, а дехто з його групи подавав вище число індіянських жителів.

У центрі поселення того багатого племени була оселя Кагіяґве, оточена потрійною стіною, що охороняла 60 до 70 довгих домів, збудованих з кори. В кожному домі жило кілька родин. Таким чином це була велика на ті часи оселя з 3,500 до 5,000 осіб. Через 40 років згодом пле-

Віра Шевчук

Дитячі Садки

ЗАМІТКА ДО ДОПОВІДДІ

Доповідь панни Віри Шевгук „Дитячі Садки" була загитана під час циклю доповідей, що з рамени централі Союзу Українок Канади відбувся в листопаді 1964-го року в Торонто. Тема доповіді дуже актуальна. Панна Віра Шевгук є фахова учителька в дитячому садку в Торонто, дуже віддана своїй праці і виявила у своїй доповіді широкий розгляд і знання свого фаху. Ця доповідь може бути використана, як матеріял на курсах для садівничок, що їх плянують перевести культурно-освітні референтки провінціяльних екзекутив.

Г. ЯНІШЕВСЬКА

***

Кілька сот літ тому люди західної цивілізації уважали, що дитину до шостого року життя треба виховувати дома. В тім віці малося дитину навчити добре говорити і гарної поведінки. Розуміється, що мова тут про дітей з вищої кляси.

Одним з перших, що вніс нову ідею для людства про виховання дітей перед шестим роком життя був Фредрик Фребель, що жив у Німеччині у 1782—1852 роках.

Він звернув увагу на те, що заки дитина зачне реґулярну науку у школі, було б добре мати певного рода школу, або передшкілля, де діти могли б виховуватися і потрохи учитися і щоб той час передшкілля був добре використаний для розвитку і виховання дитини. У противному разі той час дитини марнується. У тім віці діти деколи, маючи багато вільного часу на пустощі, набирають злих навичок і поганих налогів.

У 1816 році, по смерті своїх двох братів, Фребель зайнявся вихованням і навчанням своїх братанків. Запросив двох приятелів до помочі і так він започаткував свою першу школу. Це додало йому практичного досвіду у вихованню дітей.

Він багато писав на виховні теми і у 1826 році видав свою найбільшу працю — „Виховання Людини" (Education of Man). У тім творі він найбільшу вагу клав на виховання характеру. А дальше, як важливу точку у своїй виховальній програмі, він голосив, що виховання має бути гармонійне між Богом а природою. Діти повинні по можливости жити і виховуватися на лоні природи, обсервувати, як ростуть квіти та інші рослини, та як їх треба доглядати. Дальше, виховники повинні навчити дітей, що над тією чудовою природою є Бог Творець.

У 1837 році Фребель зорганізував перший дитячий садок для дітей передшкільного віку. Йому дуже було важно знайти відповідну назву для тієї інституції. Не хотів називати школою, бо там і програми реґулярної не було; мали діти виростати і розвиватися фізично, ментально і духово у відповіднім середовищу. Вкінці, він придумав назву „город для дітей", або як по німецьки „kindergarten", яку назву на цім континенті прийнято. Українці приняли назву „дитячий садочок".

Фребель вірив, що до керівництва садочків найліпше надаються молоді учительки, головно ті, які мають щобудь до діла з малими дітьми, повинні перейти певний вишкіл.

Друга людина, яка дала багато добрих ідей для виховання дітей у передшкільнім віці, була італійська перша жінка лікарка, д-р Марія Монтессорі, яка жила в роках 1870-1952. Вона запо-

---

м'я ірокуа винищило гюронів, а рештки їх знайшли притулок у племени оджібвей, на Християнському острові серед затоки Джорджієн та серед альґонкенів у теперішньому Квебеку. Історики віддавна вгадували, де могла бути розташована столиця гюронів.

Д-р Норман Емерсон з Торонтонського університету вважає, що він саме розв'язав цю загадку. Протягом останніх двох років влітку працівники того університету і Онтарійського Музею відкопали потрійну стіну і фундаменти п'ятьох будинків. Зброя і вироби, знайдені там, відповідають періодові прибуття Шамплена в той район. Д-р Емерсон твердить, що дбайливі дослідження виявили ділянку в 25 акрів завбільшки, де справді могли приміститися 70 довгих будинків, згадуваних Шампленом. Ця ділянка знаходиться поблизу Вармінстеру, на відстані шести миль на північ від Колдватеру при шосе ч. 12, або приблизно 20 миль на північ від Орілії. Торонтонський університет хоче, щоб ділянку розташування оселі Кагіяґве проголосити історичною пам'яткою і просить федеральний уряд асиґнувати фонди на реставрування оселі. На думку д-ра Емерсона, без такої допомоги університет не могтиме належно реставрувати той прецікавий осередок, пов'язаний з біографією одного із найвизначніших білих дослідників цього континенту.

чаткувала свої школи і навіть сама приготовляла учительок для тих шкіл. „Монтессорі Школи" існують у багатьох країнах світу, як також і в Канаді.

На цім континенті дитячі садки, або „kindergartens", як тут називають, є дуже подібні до тих, що їх започаткував Фребель. Багато років минуло від Фребеля, часи і обставини змінилися, а з ними і садки. У наших обставинах діти, що приходять до садків, не можуть рости і виховуватися все на лоні природи, як цього дуже бажав Фребель. Але ті зайняття, які він вложив у своїй програмі далі продовжуються. Між іншими зайняттями є спів, ігри і забави, свобідні розмови, малювання, вироби з глини і пластеліни (modelling) і витинання та ліплення з кольорового паперу. Деякі матеріяли у нас тепер побільшені, щоб заощаджувати дитячий зір. Також у ручних роботах не вимагається перфектности з тої причини, що дрібні мускули у пальцях дітей ще не вироблені.

З теорії д-р Монтессорі ми теж дещо прийняли. От наприклад, діти є відповідальні за забавки і прилади, які вони уживають у своїх зайняттях. Вони також, до певної міри, є відповідальні за прятання у кімнаті. Також ми прийняли ідею, що увага у садку не є на учительці, а на дітях.

Багато дослідів на цім континенті робиться у ділянці передшкільного виховання і вони також мають вплив на садки, та постачають нові ідеї для учительок, які помагають розв'язувати не раз тяжкі проблеми у дитячих садках. В одній клясі можуть бути дуже здібні і менше здібні діти, окрім тих, що є пересічні. Учителька мусить задоволити потреби усіх, здібним збагатити програму, а менше здібним упростити. Трапляються інші проблеми, як от, дитина може недочувати, недобачувати, мати слабе серце, або якесь інше недомагання. Для кожної дитини побут у школі мусить бути корисний і тому учителька мусить викресати з себе багато зусиль, щоб усе те осягнути.

Фізичний розвиток:

Як до кожної школи, так і до кожного дитячого садка приходять діти з ріжних домів. Одні мають батьків, що дітьми більше опікуються. Такі діти відповідно відживленні, мають лікарський догляд, досить спання і відпочинку. Інші живуть у недостатках, у перелюднених помешканнях, зчаста холодних, де бідна пожива і погані санітарні умовини. Ці справи учителька мусить завжди мати на увазі.

Умовий розвиток:

Тому, що у садку нема формальної науки, багато людей думають, що там діти нічого не учаться. Ті активности, які діти мають, поширюють світ зацікавлень, розвивають здібности, поліпшують мову і учать як розвязувати маленькі проблеми, бо хоч діти маленькі, то і вони мають свої маленькі проблеми.

Товариський розвиток:

У гурті дітей дитина у садочку, деколи перший раз, учиться бути товариською. В короткім часі можна завважити котра з її поведінок задовольняє інших, а котра ні. Дуже говірлива дитина мусить освоїтися з фактом, що й інші діти мають мати нагоду говорити, а вона їх має вислухати. Дуже тихі діти привикають до розмови, набирають більше відваги і постепенно беруть участь у шкільних зайнятях.

Тому, що у клясі є більше дітей, неможливо усім дітям мати те саме зайняття в той самий час. Треба не раз робити дещо інше, деколи треба чекати черги, а деколи треба ділитися дечим з іншими. Більше аґресивна дитина виробляється і зчаста є провідником у деяких іграх і забавах, але часом мусить дати нагоду іншій дитині провадити перед і вона мусить підпорядкуватися. Це все помагає виробляти характер дитини.

Вільна гра (Free Play):

Цей вираз у деяких людей витворює мильне розуміння. Вони склонні думати, що дитина може робити, що сама хоче, але тут є межа. Дитина має вільну руку вибирати матеріял до зайняття і слідкувати, що й як вона може з того зробити. Під час вільної гри можна обсервувати живих звіряток у клясі — риби, жаби, птахи, черепахи, зайчики, курятка і качечки.

Діти дуже люблять драматизувати й у цім часі мають нагоду грати ріжні ролі — мами, тата, дитини, лікаря, норси, і тим подібне. Важне є, що цей час дає дітям чи не найбільшу нагоду на вільну розмову. От таку розмову я підслухала у своїй клясі:

Малий Давид скінчив гру, спрятав і пішов до хатки, де дівчатка бавилися і він каже до Милки — „Тут потрібно тата. Я буду татом.

Милка відповідає — „Я є мама, так що ти будеш моїм мужем. Ти знаєш, як я виросту, та я вийду замуж за тебе і тоді ти будеш моїм правдивим мужем.

„Як я виросту, то я оженюся з Івасем. Він мій приятель" — відповідає їй Давид.

Милка йому каже — „Ти не можеш женитися з хлопцем, то мусить бути дівчина".

„Як так, то я оженюся з сестрою — каже Давид.

„Який ти дурний, ти мусиш женитися з чужою дівчиною" — пояснює йому Милка.

Музика:

Музика має великий вплив на життя малої дитини. Вона дуже апелює дитячій душі і дає дитині змогу виявити свої почування у ріжній формі. Бажані товариські характеристики виробляються. Дитина кооперує з іншими у гурті; мусить бути толерантна з дітьми, які не можуть себе виявити так, як вона; заохочує дитину виявляти свою власну ініціятиву і це її підносить, знову ж інші, менше здібні діти і собі пробують підноситись вище. Широкий вибір музичних активностей у дитячім садку дає кожній дитині певну дозу задоволення з доконаного успіху. Музика у садку включає спів, співані ігри, музичні прикази (musical commands), уживання інструментів, (incidental music appreciation), ритміка, і творення власних пісеньок.

Спів є спонтанічний і веселий. Діти люблять співати народні і жартівливі пісні, колисанки і пісні з дуже виразним ритмом.

Тому що малі діти є дуже рухливі і непосидющі, їх рух навіть можна використати у ріжних ритмічних вправах. Вони люблять наслідувати дерева під час вітру, поїзди, коні, човни, і т. д. Ціль з цих рухів є помогти дитині виробляти більше гармонійні рухи (motor co-ordination) і учитися слухати і концентрувати увагу на музиці й ритмі. Діти є зацікавлені ріжними звуками. Вони люблять імітувати ріжні звуки, і порівнювати їх. Є відповідні інструменти, які надаються на це.

Більшість дітей колись у своїм дорослім віці будуть тільки слухати музики, а не виконавцями і тому ще у садку учаться тихо і спокійно слухати. Розуміється, що це мусить бути музика відповідна дитячому віку. Між клясичними рекордами вони люблять уривки з Чайковського — Nutcracker Siute, Humperdink's Hansel and Gretel і Rimsky — Korsakov's Fleight of the Bumble Bee.

Відпочинок:

Хоч малі діти мають багато енергії, з якою не раз дорослим тяжко рівнятися, вони потребують і відпочинку. З тої причини більше рухливі зайнятя чергуються зі спокійнішими. Але попри то дається дітям у садку кільканадцять хвилин цілковитого відпочинку.

Бібліотека:

За останних 30-40 років сотки книжок надруковано для маленьких дітей, так що кожний садок має добрий вибір на ріжні теми. Хоч діти у садку звичайно ще не уміють читати, вони вже воліють книжки з друком, не лише з ілюстраціями. Важне, щоб друк не був дрібний, бо декотрі діти вже вишукують знані, або подібні собі букви.

Теми, які є відповідні дітям: Mother Goose і народні казки; пригоди дітей із звірятами, видумані пригоди звірят, забавок і дітей; книжки, що інформують дітей про природу; книжки про машини, поїзди, троки, літаки, ракети; книжки про „помічників" так як поліцая, молочаря, листоноша і т. д.

Учаться діти, що з книжками треба гарно обходитися, брати їх чистими руками, уважно перекладати картки і все класти їх на призначене місце.

Переглядаючи книжечки, зчаста діти просять, щоб їм прочитати вибрану книжечку. А коли учителька прочитає, вони це люблять драматизувати, або з ілюстрацій оповідати і удавати, що вони нібито читають.

Мистецтво слова у мові:

Ви знаєте, як деякі малі діти безнастанно говорять. У садку мають багато нагоди говорити, але як вже сказано попередньо, вони учаться і слухати. Окрім нагоди на вільну розмову є час, коли є певна контроля на тему. Діти з великою фантазією потраплять видумувати цілі оповідання. Є нагода, коли є показ образків. Діти диктують листи, які учителька друкує і вони це мають як рекорд якоїсь праці.

Коли говоримо про мову, то я маю на думці англійську мову. Вона не лише дорослим, але і дітям приходить часом тяжко. Деколи буває, що одно слово має кілька значень. От приклад, як дитина може помішати собі значення слова. Гурт дітей плянував, як вони будуть садити цибульки туліпанів, які по англійськи називаються „балбс".

Каже одна дівчинка: „Ми дома також маєм „балбс" що я могла б принести до школи посадити. Я не певна чи воно буде рости, бо вона уже не світить".

Дівчинка мала на думці жарівку, яка також називається „балб".

Під час шкільного року діти ідуть на екскурсії, що їх самі плянують. Наприклад, діти будуть учитися про працю пожарників. Плянується відвідати їх станцію і роблять приготування. Діти диктують листа, що його учитель-

ка друкує на великім папері прикріпленім до таблиці. У листі діти просять пожарників позволення оглянути станицю і все приладдя, що вони уживають при гашеню вогню. Діти дивляться, як учителька друкує і так припадково довідуються, що писання іде злівої до правої сторони і поступає з гори на долину. Надають лист на пошту і нетерпеливо чекають на відповідь.

Така прогулька дає дітям багато вражень і спільний досвід. По відвіданню пожарної станції, діти мають гутірку про все те, що вони там бачили. Кожна дитина може брати участь у такій гутірці і так збільшувати свій світогляд і запас слів.

Колись люди думали, що вистарчить, щоб дитина добре опанувала одну мову. Тепер ті самі люди, що переконалися, що то не було правильно. Діти, що приїхали з Европи й Азії зі знанням своєї матірної мови, досить скоро опанували англійську мову. Є навіть випадки, де маленькі діти володіють трьома мовами. Маю примір у власній клясі, де тато грек, мама македонка і 4½-літний хлопчик говорить мовами своїх батьків, а у школі по англійськи.

Живемо у часах, коли є щораз більше запотребування на молодих освічених людей з добрим знанням мов і тому, коли ті діти у своїм пізнішім житті не забудуть тих мов, а ще ліпше їх вивчать, а також наберуть вищої загальної освіти, то це може бути для них особисто корисне, і корисне для Канади.

Конференція Канадійських Музеїв

Вісімнадцята річна конференція Товариства Канадійських Музеїв відбулася цього року в столичнім місті — Оттаві, в днях 31-го травня до 2-го червня.

На конференції були делегати з кожної провінції Канади, як також представники від Музеїв Великої Британії і Товариств Американських Музеїв. Делегатів привітав п. Ґ. Ґ. Стіл, підсекретар внутрішних справ. В програму входили звіти головної управи, доповіді науковців на полі ріжного мистецтва і музеїв, як також дискусії над діловими справами. Майже всі наради відбувалися в Національній Ґалєрії Мистецтва. Це дало змогу учасникам оглянути експонати й архіви, що зберігаються в цих музеях. Першого дня було заряджено турне Національної Ґалерії Мистецтва. Останнього дня конференції автобус забрав усіх заінтересованих до летовища (Айрпорт) де міситься Музей Летництва (Aviation Museum) Там під час обіду промовляв куратор цього музею, п. К. Молсон. Крім цього були заряджені різні турне міста Оттави. Ті делегати, що залишилися на четвертий день мали нагоду відвідати „Стародавне Канадське Село" (Upper Canada Village). В понеділок 31-го травня на бенкеті промовляв державний секретар Дост. Моріс Ламонтайн. У своїй промові він закликав, щоб Музеї і Ґалерії Мистецтва, їх працівники відіграли провідну ролю у збереженню єдности Канади.

У вівторок, під час бенкету, мав доповідь п. Ґелберт, голова Кан. Конференції Мистецтва. (Pres. Canadian Conference of Arts). Він підкреслив важну ролю, яку можуть відіграти в збереженню і витворенню Канадської культури. Підкреслив потребу державної фінансової помочі.

Хід конференції можна зсумувати так: 1. Святкування Сторіччя Канади в 1967 р. і як Тов. Канадських Музеїв може причинитися до успіху цього великого свята. II. Фінансування Музеїв. Цю ділянку мусить піддержувати домініяльне правительство через жертви від комісії Святкування Сторіччя. III. Вишколення персоналу музейництва.

Рада Тов. Канадських Музеїв започаткувала курси для музейного вишколення. Відчувається брак вишколеного персоналу, тому Рада зорганізувала програми вишколення на два паралельних курсів, подібно як Музейне Тов. у Великій Британії. Один курс буде по лінії музейольогії (з університецьким ступінем) а другий для тих, що мають до діла з малими музе-

Переписи і провірення музеїв в Канаді за минулі роки, показав надзвичайний зріст. Де в 1951 році було тільки 185 таких іституцій, тепер нараховується 348. Доповідачі остерігали, щоб музеї не були мертвою установою, але щоб вони були живими. Музей не повинен представляти цивілізацію в минулому, але щоб він мав вплив на сучасність і будуче. Конечним є мати вистави і ріжні програми, а особливо в 1967 р. Звернено увагу, щоб затруднювати телевізію С. Б. С. Треба приготовитися й їх запросити, вони самі не прийдуть.

Мої враження з конференції були якнайгарніші. Приємно здивувало мене, що про наш музей — „Музей Союзу Українок Канади", Рада Тов. Канадських Музеїв так багато знає, та є зацікавлення побачити, що ми зможемо зробити в час святкування Сторіччя Канади.

Софія Сенишин,

Гостя на святі Лесі Українки

Членки Комітету Мистецтва і Музею і гості:
Сидять зліва направо — пані: С. Стратійчук, голова Пров. Екз. Союзу Українок і член дирекції Інституту, М. Рудей, Р. Драган, Н. Буряник — голова Комітету, Ганка Романчич Ковальчук, М. Мадюк — кор. секр. Е. Табашнюк — голова відділу ім. О. Кобилянської, 2-ий ряд: И. Михайленко — голова плянового Комітету Інст. і член дирекції Інституту, П. Хомин — касієрка, М. Ткачук — заст. голови, Г. Максимюк, Н. Кіндрачук, М. Пернаровська — рек. секр., пані А. Скоробогач. Немає на знимці: А. Тріщук, Д. Баер.

Членки Музейного Комітету і місцевого відділу Союзу Українок Канади мали приємність вітати в себе пані Ганку Романчич-Ковальчук, яка була загостила до Саскатуну в повороті з Алберти до свого дому в Ст. Кетеринс, Онт.

Саме в неділю, 21-го лютого, жіноче товариство ім. О. Кобилянської при Українській Православній Церкві відбувало запляновану програму свята Лесі Українки разом з прийняттям для нововписаних членок товариства, пані Е. Табашнюк, попросила гостю до слова. Присутні з великою увагою та зацікавленням слухали як пані Ковальчук оповідала про початки організаційного життя, про ідею заснування Союзу Українок Канади, і про ті труднощі, які треба було поборювати на самих початках. Підкреслила ті здобутки та осяги Союзу на всіх ділянках активности, а зокрема про користи та співпрацю з іншими канадійськими жіночими організаціями. Шановна бесідниця спеціяльно звернулась до молодших членок, щоб вони ставали в ряди Союзу Українок Канади і надавали потрібний провід чи то у відділі, чи в провінційних або центральних управах.

Пані Ганка Романчич-Ковальчук відома зо своєї активности в загально-суспільнім життю в Канаді, а зокрема в початковій праці при заснуванні Союзу Українок Канади. Набула вона широкий досвід і практику, отже й зрозуміло чому присутні, як старші так і молодші, приймали все з найбільшою увагою про різні переживання з властивим доповідачці гумором.

Через довгі роки пані Ковальчук працювала з рамени Албертійського уряду між жіноцтвом у провінції, а під час другої світової війни в Департаменті Фінансів, як зв'язкова між Домініяльним Урядом і жіночими організаціями з продажем „Бондів Перемоги". Помагала у встановленню гуртожитків (гостелс) для дівчат працюючих в різних воєнних індустріях.

По війні, пані Ковальчук була запрошена разом із сенаторкою Кейрін Вилсон і Єлисаветою Лонґ на перші повоєнні міжнародні наради жінок в справі проблем переселення скитальців, як також брала участь у конференції, „Прав Людини", що її скликала була Елеонора Рузвелт у Вашинґтоні. Заступала жінок, особливо Союз Українок Канади, на різних народних та міжнародних нарадах.

В понеділок, 22-го лютого, Комітет Мистецтва і Музею мав своє перше засідання в новім приміщенню Музею в новозбудованім Інституті Могили. Пані Н. Буряник, голова Комітету щиро привітала пані Ковальчук і причепила їй корсаж живих квітів. Членки бажали висловити свою пошану до шановної гості, оцінюючи її працю як людини громадянки і членки організації. Присутність дорогої гості була тим приємніша та цікавіша, що вона могла подати різні поради зо свого досвіду. Вона спеціяльно зацікавлена українським народнім мистецтвом, і всі знають її з тих часів, коли вона збирала всякі вишивки, тканини, писанки, друки, і т. п. головно в західних провінціях Канади. В 1934-ім році вона їздила до Европи, була і в Галичині та представляла Союз Українок Канади на Жіночому Конґресі в Станиславові. Там відвідала різні музеї і привезла багато цікавих матеріялів і досвіду, з яким радо ділилася з іншими. Доложила багато праці в поширенню знання про всі галузи українського народнього мистецтва серед українського жіноцтва в Канаді. Першу збірку українських вишивок для музейної колекції Союзу Українок Канади набуто від пані Г. Романчич-Ковальчук.

По засіданню, пані П. Хомин запросила всіх до свого дому на прийняття для шановної гості. Тут вже гутірка йшла по гостинному при всяких „Ганчиних" дотепних оповіданнях.

Пані Зое Далас, репортерка часопису „Стар Фініксс", зарядила інтерв'ю з панею Ковальчук, який поміщено на жіночій сторінці згаданого часопису.

Марія Ткачук.

Річна Вистава Праць Школи Проф. К. Антонович

Вінніпеґ. Тут відбулася в днях 22-24 травня в приміщенні Українського Народного Дому одинадцята з черги річна вистава праць учнів Школи Малювання й Рисування проф. Катерини Антонович. Відкриття вистави відбулося в суботу ввечері при виповненій залі учнями й батьками, а теж і запрошеними гістьми. Від патронату школи відкрила виставу редакторка Степанія Бубнюк, підкреслюючи вагу школи в культурному рості вінніпезьких українців та посвятну працю пані Антонович. У виставі взяли участь 20 дітей, із яких наймолодші мають 14 років, а найстарші 18. Тематично вистава складається з рисутнків, малюнків, пейсажів, портретів, ескізів, й деяких абстракціоністичних спроб. Впродовж трьох днів офіційного відкриття виставки її оглянуло понад 100 людей. Офіційне закриття відбулося в понеділок увечері (24. 5.). Пані Ольга Войценко, як голова патронату школи з самого початку її існування подала підсумок дотеперішніх успіхів школи, з яких деякі вже закінчили університет і працюють у мистецькій ділянці в Канаді та побажала її керівниці проф. К. Антонович дальших успіхів на порозі другої декади. Дякуючи патронатові, учням і гостям, пані Антонович вирізнила декілька ймен, учнів, що причинилися до успіху цьогорічної вистави, в цьому Марійки Онуфрійчук та Ждана Рудницького. В цілому цьогорічна імпреза школи пані Антонович була черговим виявом її невтомної праці для добра української культури.

Молодь у Радянському Союзі не вірить у марксистсько-ленінське вчення

Журнал „Комуніст" ч. 3, надрукував статтю головного ідеолога для виховання молоді — Миколи Єгоричева. Стаття називається „Виховання молоді — справа партії".

Автор висловлює незадоволення з того, що багато молодих людей „кидають тінь на марксистсько-ленінське вчення" і на генеральну лінію партії. Він згадує, між іншим, що молодь слухає закордонні радіопересилання, цікавиться переважно творами молодих закордонних письменників, не розуміє боротьби КПРС за „єдність комуністичного руху", скептично та зневажливо ставиться до деяких здобутків партії.

Партійному керівникові Єгоровичу не подобається зокрема, що молодь після розвінчання культу Сталіна стала сміливою. За його словами, молоді люди ставлять „гострі питання", на які партійні функціонери часто неспроможні відповісти.

Автор, між іншим, наводить такий приклад: Під час зборів на одному з підприємств молода людина „наслухавшись закордонних радіопересилань" поставила пропагандистові таке питання, на яке він не міг дати „переконливої" відповіді. На наступних зборах той же допитливий юнак поставив інше питання. Тоді агітатор відвідав комітет комсомолу і поскаржився на молодого комсомольця. Комітетські чинники викликали його та попередили, що коли він знову ставитиме подібні питання, — його виключать з комсомолу.

Це — відрадне явище, що молодь у Радянському Союзі, зокрема, як нам відомо, українська молодь, цікавиться багатьма культурними, політичними і суспільними питаннями. В такому разі вона на доброму шляху. Вона ставить питання і шукає на них відповіді, але відповіді такої, яка задовольнить її розум. Зрозуміло, що її не задовольняють заздалегідь підготовані відповіді агітаторів. Тільки таким чином молодь може рости й розвиватися.

Виховання молоді не є справою будь-якої партії, байдуже націоналістичної чи комуністичної. І якщо партія втручається до виховання молоді, навіть якщо вона подекуди даватиме правильні відповіді, не даючи можливости молоді думати самій, то вона завдає великої шкоди вихованню. У такій атмосфері не можуть вирости всебічно розвинені вільні громадяни.

Чому керівництво КПРС примушує молодь цікавитися марксизмом-ленінізмом, або лінією партії, коли це молодих людей зовсім не цікавить? А не цікавить передусім тому, що все комуністичне вчення далеке від практичного життя — воно не виправдало себе у дійсності.

Ще один запит. Чому керівництво КПРС не довіряє молоді? Чи не тому, що воно боїться, що молодь, коли вона вільно думатиме і розвиватиметься, вона будуватиме інше суспільство, тільки не комуністичне?...

З ПЕРЕСИЛАНЬ „РАДІО СВОБОДА"

Борис Антоненко-Давидович

Бабині казки

З ДИТЯЧИХ ВРАЖЕНЬ

Моє раннє дитинство минулося в Росії, в Брянську, куди батька занесла служба машиніста на залізниці. Батько з матір'ю говорили, хоч і не цілком гаразд, по-російськи, і тільки, коли батько сердився і треба було вилаятись, переходив на українську мову. Проте, якщо йому кортіло показати, що він дуже розгнівався на матір, він випивав шкалика, хоч від горілки його нудило, скидав піджака, ростібав жилетку й випускав з-під неї спідню сорочку, як то звичайно носили тутешні російські двірники та крамарі. Я так і не знав, що хотів довести цим нескладним маскарадом дивак-батько, але на матір це справляло таке ж страшне враження, як на Одарку в „Запорожці за Дунаєм", коли перебраний у чалму й турецький халат Карась співає: „Тепер я турок, не козак". Але такі сцени траплялися рідко. Пригадую один випадок, коли несподівано для мене, батьки заговорили раптом удома українською мовою. Це було тоді, коли гурток аматорів-залізничників надумав поставити в нашому робітничому виселку власними силами „Наталку-Полтавку", де мати мала грати роль Наталки, а батько Петра. До здійснення вистави так і не дійшло тоді чомусь — чи поліція не дозволила, чи зайшли такі події, що всім не до вистави стало (то ж був бурхливий 1905 рік!), але цілий місяць мати повторювала в хаті: „Петре, Петре, де ти тепер? Може, скитаєшся десь в нужді та горі, а, може, забув свою Наталку?"

Хоч я і розумів, що мати каже ці слова „не справді", що вони ні до кого в домі не стосуються, але мені завжди ставало від них сумно, і якась незбагнена тривога охоплювала мою дитячу душу. Ніби й справді десь далеко від нашого виселку, геть за великими брянськими борами, отам між Недригайловом і Ромном, хтось блукає „в нужді та горі" і ремствує, що його забули...

Блукає не деінде, а саме між Ромном і Недригайловом, бо на всій земній кулі тільки ці два місця були мені відомі поза Брянським.. Там жили мої баби, і щороку вліті я їздив туди з матір'ю, а то часом і з батьком. Мабуть, саме тому, що ми приїздили в розповні літа, коли цвіла й зеленіла пишна українська природа, приїздили в гості, мені здавалось, що в тих краях ніколи не буває холодної брянської зими, а лиш завжди літо і свято, коли всі раді, всі тішаться. І Недригайлів, де жила в дядька Євлантія моя баба по батькові, і роменська Засулля, де була маленька хатка під стріхою моєї баби по матері, видавались мені в Брянську чимось таким, що могло вкластись у поняття хіба що тільки чарівного, але „втраченого раю", як сказав би я згодом. У роменської лагідної бабусі в хаті мирно вистукують час дивовижні старі дзигарі з зозулею, пахне м'ятою і любистком, а ввечері десь у запічку затишно цвіркає без угаву цвіркун. Коло хати садок з сливками та грушками, якими бабуся частує мене, два вулики з клопітними, як і сама бабуся, бджілками... У недригайлівської баби на клуні живе лелека, або чорногуз, як каже баба, а за клунею — хащі бузини, де добре ховатись і з якої можна легко зробити цікаву пукавку... Ну, хіба ж не рай!

Чудні материні слова, звернені до якогось відсутнього Петра, завжди дивували мене; і чого тому Петрові тинятись у „нужді та горі" серед такого раю? Чудний той Петро! Чудна й мова, якою промовляла до нього мати не інакше лиш для того, щоб Петро краще зрозумів її, бо ж, мабуть, і він сам говорив так, як мої роменська та недригайлівська баби, до яких, приїжджаючи, принатурювались у мові й моя мати, стаючи вже справжнісінькою Наталкою Полтавкою. Я був малий і дещо затятий, щоб ламатись перед бабами, і говорив так, як і в Брянську, по-російському, та це не однаково подобалось бабам. Роменська бабуся Олена аж руками сплескувала від задоволення, ба, навіть розчулення, коли деклямував їй:

— Петушок, петушок, золотой гребешок...

І сповнена радощів і гордощів за успіхи свого онука, завжди захоплено зверталась до когось із присутніх:

— І глядіть, як воно чеше, як вимовля цей Бориско! Ну, просто як по книжці батує!

Недригайлівська баба Олександра інакше дивилась на це. До неї з „петушком" або віршиком „Вечер был, сверкали звезды" і не підходь! З-поміж своїх численних онучат вона явно недолюблювала мене і не раз казала:

— Щоб отаке мале і вже не по-нашому базікало! І в кого тільки воно вдалось отаке перекотиполе?..

Я тьмяно догадувався, що то значило в ба-

би „не по-нашому", але що таке перекотиполе — збагнути не міг, а питатися в старої буркітливої баби було страшно. Я бачив, що й батька мого, дарма, що він був її наймолодший син, баба Олександра не дуже шанувала за те, що він, Дмитро, „подався з дурного розуму хтозначого світ за очі в тую Московщину між майстеровщину, замість того, щоб роду й землі держатись!"

Баба не тільки що нікуди не виїздила з Недригайлова, — вона рідко куди виходила з свого двору, а якщо й виходила, то далі церкви не сунулась.

Я побоювався баби Олександри і сам до неї ніколи не підходив. Та баба Олександра могла бути й іншою. Начистить, бувало, з дядиною Марфою та з старшими моїми двоюрідними сестрами картоплі на вечерю, вимиє руки й вийде на вулицю. Сяде на призьбі і до нас, цілої купи своїх онуків та онучок:

— Ану, діти, гратись у гусей та вовка!

Ми вже знаємо, що треба робити: одбігаємо на другий бік вулиці, до хати якогось дядька Степана, того самого Степана, що його позаторік бугай панський у живіт буцнув, і чекаємо. Баба підіймає руку високо до очей, мов дивиться кудись далеко, і поважно каже:

— Гуси, додому!

— Чого? — хором питаємо ми, хоч усе дальше нам наперед уже давно відомо.

— Вовк за горою.

— Що він робить?

— Гуску скубе!

— Гиля-гиля! — весело кричимо ми і стрімголов летимо до теплих бабиних колін, а вона, як добра господиня — гусей, пригортає кожного з нас до себе. Хто прибіг останнім, тому й бути вовком. Коли ми засапувались і пашіли від біганини, баба збирала нас у коло й починала разом з нами співати. Вона пильнувала, щоб співали всі, раз у раз поглядаючи на мене, бо, за її словами, я „таке дурне, що й пісні путньої не знає!" Хоч я і не перечив бабі, але тут я вже почував свою перевагу, бо вмів ще з Брянська співати „Марсельєзу", „Смело, товарищи, в ногу" і „Вы жертвою пали", та з цими піснями до баби Олександри і близько не підступай! Вона визнавала тільки три свої найулюбленіші пісні, які кожного разу загадувала нам співати. Першою був „Заповіт" — його перша й остання строфа. Хтозна, чи вона не хотіла, чи просто не знала середини „Заповіту", як, можливо, через малописьменність свою, не знала й автора його, а тільки ні про Тараса Шевченка, ні про його заклик: „Кайдани порвіте і вражою злою кров'ю волю окропіте" — вона й словом ніколи не обмовилась. Доспівавши „Не забудьте пом'янути незлим, тихим словом", ми переходили до жвавенької пісеньки „Тече річка невеличка", а далі брались за бабиним проводом до „Козаченько, куди йдеш". Ця пісня, як і багато інших українських пісень, завжди дивувала мене контрастною суперечливістю свого мотиву: починалась журно і враз, без особливої на те внутрішньої причини, переходила на веселий, майже грайливий приспів:

Я вернуся, серденько, восени
Як упаде листячко з калини.

Немов і сама пісня хотіла вирватись із безпросвітної вічної журби народу і вдарити об землю тим лихом-журбою. Але кінець цієї пісні баба, попри все, виводила сумним, мінорним речитативом:

А як жито зацвіло.
Прийшла звістка у село:
Не вертатися додому козаку
Заснув в бою він сердяга довіку...

Баба сама підпадала під враження проспіваної пісні і, доспівавши останні слова, журно зітхала і проказувала до нас, немов пояснюючи:

— Заснув отож козак довіку, в бою поліг...

Рідко бувало, щоб після цього баба не переводила мову на давнину — про козаків, татар, турків, польську шляхту... І оповідала те все не з книжок, яких ніколи не читала, а з народних уст, як дійшло воно до неї з діда-прадіда.

Одного вечора, невдовзі після того, як ми з дорослими їздили за Сулу на Городище в неділю погуляти, баба розповіла таке:

— А то ще було швед проз наш Недригайлів проходив. Так тоді всі люди в Недригайлові заповзялися вмерти, а не пустити сюди ворога. Отож тоді на тій горі, де городище, і облягли наших козаченьків звідусіль та й ну ж їх воювати. Бились козаки день, бились другий, а на третій невдержка в них вийшла — пороху не стало. Не стало, значить, у них пороху, поламались списи, шаблі козацькі пощербилися, а вони все б'ються. Бились навкулачки, гроші ворогові межи очі кидали, а не піддались! Так усі там і погинули до одного... — закінчила баба сумну розповідь, а потім поділовому додала:

— Воно й досі на дні Сули під тою горою козацькі барила з золотом лежать, тільки ж нема кому їх дістати відтіля... — і, зітхнувши,

невдоволено буркотіла: — Тепер і люди пішли все миршаві та ледачі, куди там їм лізти кладу козацького шукати!

Мене мало цікавило золото на дні Сули, а от завзятість козаків захопила, і мені хотілося уточнити не зовсім ясну бабину розповідь:

— А з ким же, бабусю, бились тоді козаки?

— Як — з ким? Звісно, з ворогом, дурний!

Баба починала сердитись на мою допитливість. Їй самій було байдуже — з ким саме ото билися козаки — головне, що бились і загинули. Однак бабина відповідь не вичерпувала цілої низки питань, що враз постали передо мною, і я замислився.

Перед моїми очима знову стояла та гора з обсипаними валами, з зарослими травою й терном ровами, де в неділю ми, дітлахи, бігали, ганяючись один за одним. Ось і урвище над Сулою, відкіля, мабуть, кидали козаки барила з золотом, ось і галявина, оточена старими дубами, де бились з ворогами козаки, а посеред галявини стоїть високий, гіллястий клен. Під ним сидить на траві дядько Євлантій, журно звісивши голову, співає напідпитку густим басом:

Рости, рости та клен-дерево
Рости вгору високо,
Поховали пана-отамана
В сиру землю глибоко...

Дядькові Євлантію підтягає, хтозна-де взявшись, швидкий до горілки Степан. Той самий, якого панський бугай у живіт буцнув. Він співає без особливого піднесення, як у церкві, сподіваючись, видимо, що і його почастують горілкою, а через те — на чийому возі їдеш, того й пісню співай. Зате дядько Євлантій так розчулився, що на останніх словах голос йому затремтів, ладний ось-ось зірватись на плач, немовби сам дядько Євлентій брав участь у тому похороні і досі не може забути безіменного козацького отамана.

Від усього цього бабина легенда набирає реальних рис, сплітається з дійсністю. Не інакше, як під тим „клен-деревом" поховали козаки свого отамана, тільки клен росте й досі, а козаків давно вже нема. Невже вони так і перевелись усі?..

Коли діти розійшлися, я тихо підійшов до баби Олександри й несміливо спитав:

— А дядько Євлантій і дядько Степан — козаки?

— І скаже ж таке! — здивувалася баба з мого недоумства. — Козаки були та збули, а це просто — дядьки, або хахли, чи хлібороби, сказать...

Я одійшов і замислився. Були та збули. Невже так таки й перевелися всі козаки?

Ні, не всі! Іншим разом баба Олександра розповіла таке:

— Вертався якось один козак з бою. Всі товариші його полягли, а він один-однісінький вийшов живий з того бойовища, та й то з бідою: рушницю-гаківницю вороги забрали, шаблю гостру з рук йому вибили, самий тільки спис надломлений у козака лишився. Їде він зранений, потомлений, зажурений, на списа голівоньку хилить, коник вороненький під ним на передні ноги припадає, всилу йде, а тут уже й вечір, заходить. Треба козакові спочити й коня попасти. Під'їхав він до діброви, шапочку скинув, низенько вклонився: „Добрий вечір, зелена діброво! Переночуй хоч ніченьку мене, козака молодого". А діброва йому: „Не переночую, бо вже на твою голівоньку буйную ворогів чую". Поїхав козак далі та й до байраку звертається: „Добрий вечір тобі, зелений байраче! Переночуй хоч ніченьку ти волю козачу!" А байрак йому одвіт дає: „Не переночую, бо жаль мені буде, вже ж про тебе, козаченьку, вороги питають, щодня й ночі в темнім лузі все тебе шукають"... Повернув козак до гаю, та тільки ж і там вороги на нього чигають. І нема йому, нетязі, ні дороги, ні повороту, — сама смерть навколо. Стрепенувся тоді козак, стиснув рукою списа, та як крикне, аж луна пішла гаєм: „Наїжджайте, воріженьки, сам вас накликаю!" Шапку на чоло насунув, списа наставив та й помчав до гаю...

Баба замовкла й глибоко зітхнула.

— А вороги, бабусю? — нетерпляче спитав хтось із дітвори.

— А що — вороги? Хто ж на такого завзятого руку здійме? Вороги принишкли, як ті зайці, та тільки з-за кущів на нього позирають. А козак їде собі, ще й усміхається. Бо хоч він і останній, та нездоланний...

Я вірив і не вірив бабі Олександрі. Не все в неї держалося купи.

У роменської баби Олени все не так, як у недригайлівської. В кімнаті на стані обабіч дзигарів з зозулею висіли маленькі портрети Шевченка в кожусі та шапці й лейтенанта Шмідта, розстріляного за повстання в Чорноморському флоті. Це було вже не бабиних рук діло, а її синів, моїх дядьків, Василя й Петра — недавніх полтавських бурсаків, а тепер студентів Харківського університету. Дядько Василь говорив раз у раз „позаяк" і наспівував „Шалійте, ска-

(Докінчення на ст. 18)

PROMIN

Vol. VI, No. 7 ENGLISH SECTION July 1965

RESOLUTIONS PASSED AT 72nd CONVENTION OF NATIONAL COUNCIL OF WOMEN OF CANADA, NANAIMO, B.C. (May 30 to June 4th, 1965)

Resolved that the N.C.W.C. request the local council of women to undertake a study of matters pertaining to water safety and to press their representative governments to implement the necessary legislation covering safety at public swimming places.

2. Resolved that the N.C.W.C. ask the Federal Govt. to appoint a committee to study the problems of causes of impaired driving, lack of convictions and proposals for correction.

3. Resolved that the N.C.W.C. request the Government of Canada to amend the Marriage-Divorce Act, in such a way that a petition for divorce may be filed in the province in which the husband and wife were resident at the time of separation, rather than having to be filed in place wherever the husband is domiciled.

4. Resolved that the N.C.W.C. ask its Federated organizations to use every means to encourage use of the Department of Transport improved lifesaving devices, particularly is small boats.

5. Resolved that the N.C.W.C. express to the National Research Council, the Royal Architectural Institute of Canada and the Canadian Construction Ass'n, commendation for the concern that is being shown for handicapped persons in the planning and construction of public buildings; and urge local councils to do all in their power to ensure that such features are incorporated in plans for new public buildings in their respective areas.

6. Resolve that the N.C.W.C. request the Government of Canada to appoint a High Commissioner of Human Rights.

7. Resolved that the N.C.W.C. request the Govt. of Canada to raise the age at which a permit must be required for a minor to own or use a firearm, air-gun or air-pistol to 16 years of age.

8. Resolved that the N.C.W.C. draw to the attention of the Govt. of Canada the question of awarding the Canada Medal to Canadians whose services deserve recognition.

9. Resolved that the N.C.W.C. request the Govt. of Canada to take immediate steps to increase the budget of the Food and Drug Directorate of the Dept. of National Health and Welfare sufficiently to enable it to meet all its requirements and obligations.

10. Resolved that the N.C.W.C. urge the Govt. of Canada to continue its efforts to find an equitable solution to the problem of financing United Nations International peace keeping operations.

11. Resolved that the N.C.W.C. request the Govt. of Canada to enact appropriate legislation to required registration of all firms manufacturing, importing or selling drugs.

Recommendations adopteds:

That a rotation system for annual conventions be adopted, starting with Edmonton in 1968. The 1966 convention will be held in St. Johns, N.B., and the 1967 in Montreal, Que. The Triennial Conference of the International Council of Women will be held in 1966 at Teheran.

Due to voluntary help getting scarcer each year, that a continuous training of volunteer leadership development program be organized at local council level, for women under 45 years, as this age group represents the maximum potential influence in the future of Canada.

Recommendation by the chairmen of „Newsletter" that a monthly journal of the N.C.W.C. be printed (self-supporting from advertisements). A committee has been set up to carry out this program.

It was decided that the Lady Aberdeen Women's Library be transferred from Winnipeg to the University at Waterloo, Ont. First Centennial project to collect over $2,000.00 to set up the library at Waterloo University. Chairman of finance for this project — Mrs. Rex Eaton.

Second Centennial project — that a handbook be printed "Canadian Legislation Pertaining to Women". Third project, N.C.W.C. Pageant.

The following were elected to the executive of the N.C.W.C. for 1965-66:

Past president — Mrs. Saul Hayes

President — Mrs. H. H. Steen

Vice-Pres. — Mrs. S. M. Milne, Mrs. R. Vail, Miss M. McLellan, Mrs. R. T. Gilmore, Miss Mary Wilson, Mrs. J. Oliver and Mrs. A. W. D. Swan.

Record Sec. — Mrs. E. M. Fingerson.

Corresp. Sec. — Mrs. R. O. Cox

Treasurer — Mrs. W. A. Wood.

MAKING THE MOST OF YOUR LIFE

It is said that people who give free scope to this sort of creativity are not conformists, but their difference from other people lies in the realm of the mind and not necessarily of outward appearance. If a man seems out of step with his fellows it may be because, as the social rebel Henry D. Thoreau said, "he hears a different drummer. Let him step to the music which he hears, however measured or far away."

This is quite different from indulging in extravagances of appearance or behaviour thought up in some joyous hour. Being strange in your manner or clothes may make you distinguished, but for what? To cultivate idiosyncrasies may give the impression that you are striving to convey something. Why not strive to be something.

Instead of working to increase their individual knowledge and understanding so as to make the most of their lives, some young people attend congresses and parades where they find fault with the lack of attention they are accorded. How can self-indulgence, self-preoccupation and exhibitionism contribute to a full life?

This kind of behaviour is far removed from the self-confidence of the constructive seeker after goodness in life. He knows the difficulties but does not shrink from them; he is not one who leans on others; he is not afraid to face facts; he is not one who has to be pampered at every turn. Our happiness in our endeavour to make the most of our lives depends on what we back ourselves to be and do.

On making friends

Be fastidious in adopting new modes and new friends. They must fit your personality and your ambition.

Everyone needs friends. Joy is empty unless it is shared with someone. Success is valueless unless friends participate in it. The friendless man recalls the plight of the grand army of Napoleon entering Moscow — for the first time, entering a capital, they found none but themselves to be witnesses of their glory.

The company you keep should be no less worthy than yourself. It should be made up of people who make you feel the roominess of life. Even if you feel more at ease with third-raters, you must not repose there: people of a higher intellectual order must be your companions if you are to fulfil your potentiality.

This is not to say that you must be a climber, a detestable sort of person, but you need to protect your good name and your future against the disrepute of bad or inferior company. And when you have made friends of whose affection and devotion you can be sure, take Shakespeare's advice to heart: "Grapple them to thy soul with hoops of steel."

The strenuous life

The person is search of a satisfying life does not ask for comfort, but for an opportunity to exercise his abilities. Not everyone is born with a longing for strenuous discomfort in remote places, but everyone who is trying to accomplish something knows that you cannot make the most of your life if you try to exist as a non-participating unit in the life around you.

Indolence is a distressing state. We must be doing something to be happy. Effort and struggle with difficulties are as natural to a man as grubbing in the ground is to a gopher. To have all his wants gratified is intolerable. It is a denial of the abundant life.

We recall the address by Theodore Roosevelt in the closing year of the nineteenth century. It was called "The Strenuous Life", and even then, when the affluent century had not yet dawned, it was derided. Now, after sixty years, it seems to thoughtful people that a return is needed to Roosevelt's principles if we are to make life rewarding. A life of ease, lived by those who are slow in thought and sluggish in action, is shabby and worthless.

Roosevelt summed up his principles in this way: "I wish to preach not the doctrine of ignoble ease but the doctrine of the strenuous life; the life of toil and effort; of labour and strife; to preach that highest form of success which comes not to the man who desires mere easy peace but to the man who does not shrink from danger, from hardship, or from bitter toil, and who out of these wins the splendid ultimate triumph."

Absorption in ease of passing pleasure is one of the most common signs of present or impending decay. There is a phrase: "To rest on your laurels", meaning to quit trying after winning a crown or a gold medal or a promotion. A prize does nothing else but reward past achievement. To abandon ambition upon reaching a plateau is to suffer diminution of our essential manhood.

"Comfort," said Kahlil Gibran, the Lebanese poet, "is a stealthy that enters the house as a guest, and then becomes a host, and then a

master." We should be alert to unmask its nature before we learn to love it too greatly.

Don't sit down too soon

The problems accompanying success are more agreeable than those contingent upon failure, but they are no less challenging. To handle any sort of problem successfully, we need to weigh possibilities, discard details that are irrelevant, divine the general rules according to which events occur, and test our decision by experiment.

You can't treat all facts as being of equal value. Some have validity in your circumstances, and some have not. The problem must be tidied up and its dimensions learned. Get inside it and feel its contours. This approach avoids rushing toward an answer and then retracing your steps to check. By working more deliberately, marshalling facts and resources, you move with an air of certainty.

Do not be easily discouraged in your search for a satisfying life. Some people sit down too soon. They remind us of the Lotus Eaters, people told about in Homer's *Odyssey,* who lay lazily on their beach eating a fruit which caused them to lose all interest in work and all desire to reach their native country. The worst thing in life is not to fail, but not to try to succeed; to live in the gray twilight that knows neither brightness nor shadow, neither victory nor defeat.

You may not always be able to play the game gleefully; you may, indeed, be glad to think sometimes that because an unhappiness has not befallen you that is your happiness. Like Robert Louis Stevenson, writer of remarkable poetry and still-living prose, you may rise above self-pity. He was so frail in health that he had to leave the home he loved and go into far countries: and he wrote an essay called "On the Enjoyment of Unpleasant Places".

Let your preparations for making the most of your life be suitable to your hopes and the greatness of your enterprise. Of this be sure, there is no free pass that will admit you to a full life. But if the effort you make appears to be tedious or irksome recall your purpose and your quest, then the vexations of daily life will seem trivial.

These are some parts of a well-rounded life, but so dismembered life loses its attractiveness and its joy. You will not find your desired life in shrivelled abstractness and formally stated precepts, but you will find it clothed in the living form of your own personality when all these principles are made part of you.

Then, every day, you can look forward to tomorrow with calmness and anticipation, because you have lived fully today.

The Royal Bank of Canada (1965)
April Monthly Letter.

Світлина українок учасниць-делеґаток у конвенції Канадійської Національної Жіночої Ради з головою Ради пані П. Стін. Зліва направо: Катерина Міськів — Едмонтон — бувша голова Союзу Українок і делеґатка на конвенцію. Соломія Гавриш — Виндзор — голова Жіночої Ради у Виндзор, Перл Стін — голова КНЖР, Галя Гнатишин — Саскатун, — голова Проз. Жін. Ради в Саскачевані. Це була 72 конвенція КНЖР, яка відбулась в Найнамо, Б. К. в днях 30 травня до 4-го червня 1965 р. Союз Українок Канади на цій конвенції заступала Катерина Міськів.

жені кати"; молодший дядько Петро любив сперечатись за демократію і пролетаріят і більше подобав співати „Варшав'янку".

У маленькій хаті баби Олени всі пнулись за новими днями, і мені здається, що й сама баба Олена, якби їй не вічний клопіт усіх нагодувати, за всіх подбати, якось би і собі пошкандибала за новим часом, аби не відстати від своїх численних дітей.

Я спитав її, показуючи пучкою на Шевченка:

— Це козак?

— Козак, козак! Доїж тільки борщику.

У Засуллі стояв загін черкесів, щоб охороняти поміщицькі маєтки в околиці. Баба Олена й їх називала чомусь козаками, цього вже я ніяк не міг второпати. Ні, козаки старої недригайлівської баби, що бились і загинули, виглядали куди краще за цих озброєних рушницями, шаблями й кинджалами диких козаків ласкавої баби Олени. Вони раз у раз гасали на баских конях вузенькими засульчанськими вуличками, і це через них мене не пускали з двору.

Одного разу я бачив, з вікна, як кілька черкесів на конях гнали кудись нагаями до міста зв'язаних, збитих, уболочених селян. Мені стало шкода цих нещасних людей, які так скидались на мого недригайлівського дядька Євлантія і його сусід. Я сказав бабі Олені обурено:

— Які ж це, бабусю, козаки? Це, мабуть, татари або турки. Хіба ж козаки такі бувають?

— Всякі бувають... Ти, голубчику, краще не дивись на них. З'їж ось варенчиків з черешнями та сметанкою, а потім у садку погуляй.

Коли в мене виникали конфлікти з дядьками або з матер'ю і я починав комизитись, дарма що діло могло кінчитися ляпасами, баба Олена завжди казала мені примирливо:

— А ти підкорись, Борисику, підкорись, голуб'ятко! Тобі ж краще буде...

Я любив бабу Олену і скорявся. Одного разу я навіть поскаржився на бабу Олександру:

— Недригайлівська баба сердиться, бабусю, на мене, що я не „по-нашому" говорю...

— А ти їй скажи, голубчику, що-небудь по-малоросійськи, то вона й не буде сердитись. Вона ж малороска, як і всі ми тут, от їй тому й хочеться так...

Я замислився. Мало-роска, мало-російський? Виходить, у Брянську є багато російського, а в Недригайлові й Ромні — мало. Чому?

Але й це питання розв'язав мені в Брянську батько:

— Ми — руські всі. А якщо для начальства — то одні хахли, а другі кацапи. А нам воно, сину, ні до чого, бо ми — робочі.

Якщо ні до чого, то хай так і буде! Я поклався на батьків авторитет і надовго відклав ці чудні нерозв'язані питання. І тільки коли-неколи, згадавши далекий Недригайлів і померлу незабаром бабу Олександру, я згадував і її козаків, і ту огороджену рівчаками й валами гору, і ту останню пісню, яку баба Олександра заспівала разом з іншими дорослими, немовби на прощання:

Віє вітер, віє буйний,
Дуби нахиляє,
Сидить козак на могилі
Та й вітра питає:
— Скажи, вітре, скажи буйний,
Де козацька доля?
Де фортуна, де надія,
Де козацька воля?..
Йому вітер одвічає:
— Знаю, — каже, — знаю:
Твоя доля козацькая —
В зеленому гаю.
Лежить вона, затоптана
Сірими волами.
Крикнув козак та й заплакав
Дрібними сльозами...

Заплакав козак... Але на строгому, посіченому глибокими зморшками обличчі баби Олександри я ніколи не бачив сліз, — вона плакала, здавалось, тільки своїми піснями, і ті пісні будили в мені мішане почуття жалю, кривди й гарячої любові до чогось неусвідомленого ще, але такого великого й дорогого, за що не жаль і життя своє віддати...

Журні бабині очі дивились тільки в минуле, але баба, і гадки не маючи про те, перекинула своїми піснями та казками немилому онукові хиткий місток від давньої давнини до недалекого майбутнього.

Давно повмирали мої баби, гей і могил їхніх не знайдеш уже. Було й мені в житті не раз — і на коні, і під конем. Та коли заходила крайня скрута, насувалось безголов'я, стискала безвихідь, до мене на раду приходили мої давно померлі баби. Лагідна, огрядна баба Олена звичайно умовляла мене завжди:

— Підкорись, Борисику, тобі ж краще буде!..

Я послухав, але мовчав. Квола ж тілом та незламна духом баба Олександра нічого не казала, лиш суворо дивилася на мене з далечі віків і чекала. Тоді я зціплював зуби і, як отой її останній козак у казці, кидав в темну безвихідь:

— Наїжджайте, воріженьки, сам вас накликаю!..

Галина Петренко

НОВА КНИЖКА ЛЮДМИЛИ КОВАЛЕНКО

Пшеничний лан, стрункі тополі, а за ними якісь господарські забудування — це обкладинка нової книжки Людмили Коваленко „Степові обрії".

Книжка має і підзаголовок: „Наша, не своя земля", бо являється вона нотатком трилогії. Листаєте далі, зупиняєтесь перед портретом авторки і перечитуєте рядки короткої біографії.

Життєпис авторки — це життєпис української інтелігентки, яка здобувши середню освіту на Приозовії спішить до Києва на Вищі Жіночі Курси, бо університет їй, як жінці, за царськими законами заборонений.

Ну, а далі вже історія нашого народу: Перша світова війна, праця на фронті, участь в Червоному Хресті, знов поворот до Києва, народження української державності, упадок її, хаос і доба чорної большевицької реакції.

Життя до 1941 року, до вибуху 2-ої світової війни — це також типове для всіх українських інтелігентів. Не оминуло авторки нічого, що впало на долю інших. Арешти в родині, заборона друкуватись, голодні роки і непевне завтра. Але з якоюсь подивугідною живучістю п. Людмила зуміла і в тому часі творити і навіть видавати.

З кінцем 2-гої світової війни, переживши страшну особисту трагедію, зайнялась знов громадською працею, не покидаючи і літературної творчості, та одночасно заробляючи собі на життя.

Шість років творчої праці забрала остання трилогія „Наша, не своя земля" і перша частина її — „Степові обрії" вийшла вже з друку. Мої думки про „Степові обрії" це думки не фахового критика, але читача, який просто і безпосередньо відчуває твір чи він подобався йому, чи ні.

„Степові обрії" захоплюють читача відразу своїм початком, бо вже з перших рядків переносить його на Південь, гарячого сонця і синього плеса моря. До цілинного степу, де лише ще малими клаптиками колосувалася пшениця, якій скоро судилося стати золотом нашого Півдня. Вже й тоді її було стільки, що вона давала добробут її господарям і притягала до себе не тільки автохтонів, а й чужинців, що осідали біля неї і наживались. Приходили звідусіль, закладали свої колонії, приносили свою культуру і свої звичаї та традиції, нехтуючи зовсім звичаї і традиції землі, яка родила цю пшеницю та ставала „основою життя і багатства" — це всі бачили і розуміли, але не бачили, не хотіли бачити того, що росла вона на українській землі, бо як каже авторка — України тоді не було, „не було її назви, не було її імени, не було слова"... І розділ цей носить такий вимовний заголовок: „На початку не було слова". Після такого вступу читач ніби розгублюється, як знаходить своїх героїв не під селянською стріхою, а в родині грецького торгівця. Сім'я нашої героїні була дивною. Мати-красуня примхлива, вічно незадоволена, улюблений синок, наймолодша доня і старша Льоля — мала і тендітна, але на плечах якої зосереджений увесь тягар господарських обов'язків, бо батько з старшим сином поїхав на Кавказ „збивати наново багатство".

Льоля гімназистка. Світ її розділений між домом, обведеним муром, як і всі грецькі двори, і гімназією, де можна забути про щоденні клопоти, вслухуватись в чарівні слова поезії, оповідання вчителів про чужі далекі краї, веселі розмови товаришок. Несподівано підходить до неї юність, а разом з нею і кохання.

І химерно, як часом тільки сама доля робить, авторка вплітає в Льоліне життя двох мужчин — один свій, грек, — син шанованих всіма Ілсантіїв. Спокійний, зрівноважений і закоханий в Льолю. Інший — зовсім чужий, якись, ніби дикий степовий кінь, неприборканий, незрозумілий, але який відкрив новий світ і нові поняття. Він перший назвав Льолі землю, на якій вона родилась і виросла, властивим її іменем — українською, бо Кульженко був українець.

Повернула Льоля перстень грекові і в якомусь чаді вийшла заміж за Кульженка, цим словом зв'язавши свою долю назавжди з українською землею, з українським народом.

На долю героїні твору випало багато прикростей і лих. Невірність чоловіка, смерть брата і батька, втрата приятеля. „Вони умирають і забирають з собою моїх дітей, — каже Льоля до приятельки. — „Вони ніби любили мене, але насправді, вони тільки чатували, коли можуть схопити мою дитину і відійти з нею в смерть? Та все це не заламало слабої Льолі. Вона, як лозина, тільки схилялась під ударами долі і знов випростовувалась. У неї відкрились очі на життя і вона усвідомила собі істину, , що хто везе, того й поганяють".

„Так я — отака сіра мурашка — тільки що я свідома цього і все життя мушу дивитись, щоб цих сірих мурашок не ображали і не нищили непотрібно оті неспокійні люди, що їх тягнуть невиразні і нестримні пориви, але які не можуть нічого виконати, бо не мають упертості і витривалості мурашок, їх твердості духа і характеру?

Впертою і витривалою змалювала авторка свою героїню і ніби у відплату за усі страждання дарує їй третю дитину, яка вносить рівновагу в родинне життя Кульженків.

Крім Льолі й її чоловіка, авторка виводить ще цілий ряд персонажів, життя яких переплітає з життям основних героїв. Варто відзначити легкість і колоритність мови авторки.

Через цілу книжку пробивається легенький сарказм авторки, часом іронія, а гумористична сценка з розділу „Японці приїхали" могла б бути оформлена в самостійне оповідання.

Як довідуємось від авторки, слідуючі книги цілком самостійні у своїй композиції від „Степових обріїв".

Буде жалко прощатись нам з Льолею, але сподіваємось, що її наступники будуть не менше захоплюючими.

Щира подяка авторці і видавцям за нову книжку.

ПРИДБАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Пан В. Перепелюк, Флин Флон — 4, раніше 3, разом — 7
Пані А. Сарчук, Вінніпег — 5, раніше 2, разом — 7
Пані Г. Ковальчук, Ст. Кетеринс, Онт. — 3
Пані М. Нижник, Вінніпег — 1, раніше 3, разом — 4
Пані А. Палинчук, Лідер, Саск. — 1
Пані В. Білик, Норт Бетлфорд — 1, раніше 1, разом — 2
Пані Т. Кудрик, Ватсон, Саск. — 1
Пані Анна Павлюк, Едмонтон — 1
Пані Анна Романюк — Ватсон — 1

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

КЕПТАРИК

Шию братові кептарик,
Шовком вишиваю.
Старший братик мій —
[дударик —
Дуже гарно грає.

Ой сопілко калинова!
Доки день погасне,
Буде братику обнова,
Як те сонце, красна.

Вишивайся, мій кептарик,
Візерунком очі радуй.
Старший братик мій —
[дударик,
Ще й найкращий виноградар.

Одягнеться мій дударик,
Хай пишається, гордиться, —
В кого є такий кептарик
І така сестриця?

Ой сопілко калинова!
Доки день погасне,
Буде братику обнова,
Як те сонце, красна.

В. Ладижець

ЗНАЙДЕНА ЛЯЛЬКА

Марійка розпрощалася з мамою на розі вулиці. Звідси вона вже сама піде в садок. Дівчинка кілька разів оглянулась, помахала рукою мамі на прощання.

Марійка ішла тротуаром і раз у раз поглядала на свої новенькі черевички. Раптом вона помітила, що на краєчку тротуару лежить обличчям вниз лялька. Дівчинка підняла ляльку й ніжно промовила:

— Ой бідненька!..

Марійка витерла ляльку хусточкою і пригорнула до себе. І здавалося дівчинці, що лялечка радіє зустрічі й сміється від задоволення.

Тут Марійка побачила Дусю та Ілька, які йшли їй назустріч.

— Хто тобі подарував ляльку? — спитала Дуся.

— На дорозі знайшла, — відповіла Марійка і міцно притисла ляльку до себе, наче боялася, що хтось її відбере.

— Коли знайшла, то не твоя! — озвався Ілько. — Якась дівчинка загубила, а тепер шукає і плаче.

— Ні, вона моя! Я знайшла! — заперечила Марійка. — Я підняла її з пилюки, почистила і не дала плакати.

— Коли я був маленький, — почав Ілько, — я раз вийшов з двору на вулицю, пішов собі далеко-далеко та заблудився. А потім сів під парканом і почав плакати. Один дядько підійшов до мене і питає: „Ти чий, хлопчику?" — „Мамчин і татків", — сказав я. А як звати маму і татка — не знав. Так і ця лялька не знає, чия вона. Я тоді все плакав, а вона, бачиш, сміється, — показав Ілько на ляльку.

Хоч за короткий час Марійка встигла вже полюбити ляльку, але після Ількових слів вона замислилась і так, мовчки, дійшла до дитсадка.

— Марійко, ти знову щось принесла в садок? — спитала вихователька. Взяла ляльку і поклала на шафу. — Будеш іти додому, я тобі віддам.

Після обіду, як завжди, діти відпочивали. Марійка довго не могла заснути, а коли нарешті заснула — їй приснилося, що лялька стрибнула з шафи і пішла до дверей. Вона вже не сміялася, а плакала під дверима, бо не могла клямки дістати. „Я хочу додому, додому..." — плакала лялька.

Коли вже всі спали, Марійка підійшла до Ілька і спитала:

— Ти не боїшся міліції?

— Я? здивувався він. — Міліції тільки злодії бояться. У мене в міліції вже навіть знайомі є. Одного разу через вулицю перевів мене міліціонер з великими вусами. Його звати дядьком Іваном.

По дорозі додому Марійка сказала:

— Ходімо в міліцію, Іллюшо. — Потім зашарілась і додала: — може, якась дівчинка шукає цю ляльку?

Недалеко від дитячого садка містилося районне відділення міліції.

Під дверима діти трошки постояли, потім Ілько постукав. З-за дверей почувся голос: „Увійдіть". Ілько відчинив двері й пропустив Марій-

ку. За столом сидів знайомий вже Ількові вусатий міліціонер.

Помітивши, як радісно посміхається Ілько, Марійка сміливо підійшла до столу.

— Я принесла Наталку, — сказала вона і поклала ляльку на стіл.

— Та хіба ж так можна?! Вона ж у сорочці! Так тільки вдома ходити можна, — зауважив міліціонер.

— А я її такою знайшла на тротуарі... — виправдувалась дівчинка. — У мене не було у що переодягти її.

...Ілько і Марійка повертались з міліції. Дівчинка міцно тримала в руці папірець, в якому було написано, що вона, громадянка Марія Михайлівна Марущак, знайшла ляльку на вулиці...

Другого дня, в неділю, Марійка пішла на дитячий майданчик. Тут було дуже цікаво. Діти їздили на дерев'яних конях і на гойдалках, грали у м'яча. А посередині майданчика стояла велика красива карусель. Марійка побігла до каруселі і раптом побачила дівчинку з короткими світлими кісками, яка поважно везла маленьку колясочку. В колясочці спокійно спала... лялька Наталка.

Марійка дуже зраділа, нахилилась до ляльки і погладила по голівці.

— Та це ж Наталка! — вигукнула Марійка, показуючи пальцем на ляльку.

— І зовсім не Наталка, а Катря, — відказала рішуче дівчинка і попрямувала з коляскою до лави, на якій сиділа її бабуся. Та раптом вона зупинилась і, покинувши коляску, підбігла до Марійки.

— Може, ти Марійка? Це ти знайшла мою ляльку?

— Я ... А тебе як звуть?

— Іринка, — відповіла дівчинка, — от спасибі тобі. А я так шукала її, так шукала... Знаєш, якщо хочеш, то я свою ляльку Наталкою назву..

Того дня дівчатка довго їздили на каруселі і грали в піжмурки.

А надвечір, повертаючись з майданчика додому, вони йшли поруч, штовхаючи перед собою коляску з Наталкою. І лялька Наталка дивилась на обох дівчаток широко розкритими усміхненими очима, ніби раділа їхній дружбі.

М. Томчаній

ЗІРКИ В ТРАВІ

Як же темно й тихо стало...
Скільки в небі ген зірок!
Гляньте, зіронька упала
Прямо-прямо в наш садок!
Ми шукали у травиці
Тую зіроньку ясну,
Прогортали чорнобривці
І петунію рясну.
— Я знайшла! — гукнула Тоня
Й розтулила кулачок,
А у Тоні на долоні —
Променистий світлячок!

К. Тараховська

**
*

Встала весна, чорну землю
Сонну розбудила,
Уквітчала її рястом,
Барвінком укрила.

І на полі жайворонок,
Соловейко в гаї.
Землю, убрану весною,
Вранці зустрічають.

Т. Шевченко.

ДЗІНЬ-ДЗІНЬ!

Зелений шум, зелений котиться...

Вибігла Килинка на пагорбок, а там конвалії! Гарні, чисті, мов роса. І ніби шепочуть...

— Дзінь-дзінь! — хитнулись білі дзвіночки. — Ми чекаємо гостей. Золоті бджілки летять до нас по мед. Т-с, вже гудуть!

Визирнула з трави медунка:

— Які тендітні ці конвалії! Похилилися — дощу бояться. А я небо люблю. Дивилася б на нього, дивилася...

Іде Килинка, прислухається. Коли знову шелест:

— Не минай лісової красуні!

Обернулася — а черемха свій цвіт простягає.

Нарвала Килинка квітів, принесла додому, а вони все шепочуть, шепочуть...

Леонід Шиян

При праці для журнала

З різних місцевостей Канади наспівають вісті про запляновані, або відбуті імпрези в користь журнала „Промінь" у його 5-ліття. Членство Союзу свідоме завдань своєї преси, яка насвітлює життя організації, розглядає проблеми, підносить ідеї, що їх життя несе нам кожного дня.

Манітобська пров. екзекутива Союзу проводить працю 5-ліття „Променя" у своїй провінції. Відділ ім. Лесі Українки при Катедрі Пресв. Тройці у Вінніпезі заплянував в користь журнала більшу імпрезу. Відділ ім. О. Кобилянської при церкві св. Михаїла зложив $25.00 на „Промінь", окружна референтка пані Мих. Чвалюк з Мензі повідомляє про заходи чайного прийняття і доповідь.

На знимці пані Марця Синіцька, пров. референтка „Променя", а також голова відділу при Соборі св. Покрови. Там відділ улаштував показ ноші (опис на ст. 23) і з того т-во зложило $100.00. В попередній кампанії пані Сеніцька взяла була активну участь, придбала поважне число нових передплат і кожного року перед Різдвом приносить поважне число різдвяних привітань.

Кличемо інші місцевости в різних провінціях до посильної праці в користь журнала „Промінь".

ВИКАЗ ЮВІЛЕЙНИХ ПОЖЕРТВ

Відділ ім. Княгині Ольги — Вінніпеґ — $100.00
З нагоди 70-ліття уродин пані К. Вікарчук, Монтреал; збірку переслала пані М. Нема — 30.00
Відділ ім. Доньки України, Флин Флон — 29.00
Відділ ім. О. Кобилянської, Вінніпеґ — 25.00
З похорону бл. п. А. Хомин, Саскатун; збірку переслав о. М. Боднарчук — 23.30
Відділ ім. Княгині Ольги — Вернон, Б. К. — 15.00
Відділ ім. Княгині Ольги — Толстой, Ман. — 15.00
Пані Марія Микитюк — Вернон, Б. К. — 10.00
Відділ ім. Ганни Барвінок — Монтреал — 10.00
Пані Ангелина Павлик — Вінніпеґ — 10.00
Пані П. Стефанюк — Нюбрук, Алта., в пам'ять родичів — 10.00
Пані С. Василишин — Едмонтон — 10.00
Відділ ім. О. Кобилянської — Саскатун, на нев'янучий вінок членки бл. п. Павліни Цвик — 10.00
Добр. С. Чижів — Ст. Кетеринс, Онт. — 6.50
Пан Іван Буряник — Айтуна, Саск., на невянучий вінок своєї дружини бл. п. Євдокії — 5.00
Пані Т. Куриш — Едмонтон — 5.00
Пані К. Маліцька — Норт Бетлфорд — 5.00
Пані К. Друль — Норт Бетлфорд — 5.00
Пані Василина Білик — Норт Бетлфорд — 5.00
Пані М. Бендас — Норт Бетлфорд — 5.00
Пані М. Гарасимів — Норт Бетлфорд — 5.00
Пані Василина Никіфорук — Норт Бетлфорд — 5.00
Пані А. Завальська — Норт Бетлфорд — 5.00
Пані Василина Бандурка — Норт Бетлфорд — 5.00
Пані Т. Кудрик — Ватсон, Саск., на невянучий вінок дочки бл. п. Орисі — 5.00
Пані Е. Охітва — Скарборо, Онт. — 5.00
Пані М. Луцак — Іннисфрі, Алта. — 5.00
Пані Агафія Перепелюк — Флин Флон — 5.00
Пані С. Хохоляк — Флин Флон — 5.00
Відділ ім. Л. Українки — Ватсон, Саск., на невянучий вінок бл. п. Орисі Ґайовської — 5.00
Добр. Михайлина Стефюк — Толстой, Ман. у память своєї приятельки бл. п. Василини Таскої — 5.00
Пані Анна Крупник — Гвайткорт, Алта — 3.00
Пані Н. Шемелюк — Едмонтон — 3.00
Пані Юлія Марійка — Торзбі, Алта. — 2.50
Пані А. Добровольська — Винярд, Саск. — 2.50
Пані М. Сохацька — Норт Бетлфорд — 2.00
Пані С. Лазарович — Норт Бетлфорд — 2.00
Пані Марія Рудник — Сіба Біч, Алта. — 2.00

По $1.50: С. Мединська, М. Текела, О. Реґуш, Н. Ковальчук, Н. Пенюк, К. Кошлай, С. Головач, В. Цюрко, О. Мигаль, О. Шевчук, Т. Жеребецька з Монтреалу; Е. Товстюк, Вільст. Пієр, Кве.; А. Копач, Едмонтон; Т. Деда, Вінніпеґ; А. Паліенко, Торонто; Ю. Нема, Ст. Кетеринс, Онт.; Анна Гельґа, Лашін, Кве.; Ю. Лисак, Винярд, Саск.

По $1.00: На невянучий вінок бл. п. Петра Котика, Витков, Саск., зложили панство: М. Тимофійчук, Й. Крам, А. Кіндрачук, С. Кіндрачук, М. Кіндрачук і Н. Никіфорук; А. Храпко, Едмонтон; А. Дуб, К. Федейко, Д. Кіндрачук і Д. Тимко, Норт Бетлфорд, Саск.

По 50 ц.: М. Гумчак, Монтреал; Марія Олійник, Гаєс, Саск.; Марія Ільків, Мусідора, Алта.; добр. М. Фляк, Едмонтон.

Пан Іван М. Галицький — Едмонтон, у пам'ять бл. п. Михайла Галицького — 2.00
З нагоди 50-ліття подружжя Ґеоргія і Федори Маріянів у Вінніпеґу родина зложила на ювілейний фонд — 5.00
З похорону бл. п. Гната Дружки, Мазепа, Саск. Доручив Всеч. о. Бублик — 5.00

Висловлюємо сердечну подяку всім тим, що зложили свою датку на ювіл. фонд журнала, відділам, за улаштування імпрез, поодиноким особам за придбання нових передплатників.

У звязку з ювілейним роком наспіло багато привітань, надісланих рівночасно з пожертвою, яких ми не вспіли вмістити в цім числі, вони появляться в повакаційнім числі.

Редакція

Перший ряд зліва направо — Доця Ґрамяк, В. Сулятицька, М. Сметанюк, О. Бартко, М. Д. Калин, М. Мадюк — гість бесідниця, П. Барабаш, М. Симчич, О. Андрущак, Ю. Габраш, П. Гняда, Д. Іванишин, М. Токарик. **Другий ряд** — П. Гарбуз, М. Керелюк, Е. Медвідь, О. Сметанюк, Л. Білик, А. Калин, А. Лозовчук, М. Бобич, О. Симчич, А. Лазарович, А. Симчич, М. Карплюк, С. Трефяк, М. Кілюк, А. Дішко, П. Сулятицька, В. Ощипок, П. Лазарович, К. Котелко, Р. Боянчук, пані Імзир. **Третій ряд** — пані Дішко, М Калин, Л Лайнська, Е. Никіфорук, Н. Гарбуз, М. М. Калин, добр. Г. Зузак, С. Гавриш, С. Гарах, М. Гавриш, К. Ґрамяк, Е. Лазарович, В. Білик, А. Токарик, О. Гількович. **Четвертий ряд** — М. Возьна, А. Яківчук, А. С. Яківчук, М. Яківчук, А. Ткачук, Ю. Луцик, О. Михайлюк, К. Семко. **Нема на знимці пань** — Кормиш, Гуляк, Павлик, Іванишин, В. І. Ощипок, Вережак, **Петрів.**

ЮВІЛЕЙ ВІДДІЛУ О. БАСАРАБОВОЇ

Гефорд, Саск.

Неділя, 29-го лист. 1964 р. залишилось в памяті наших членок. Для нас це був великий день — свято 35-ліття відділу, вручення грамот членкам за їх 25-літню працю та вшанування членок почесним членством.

Рано, Всеч. о. Зузак відслужив Богослуження. У своїй проповіді він звернув слово до жінок, підкреслюючи ту велику працю, що її виконує українське зорганізоване в Союзі Українок жіноцтво.

По вечері, в місцевій, заповнений гостями залі, почалась святочна програма: Запрошені до участи в нашім святі відділи — (2) з Норт Бетлфорд, Редфілд, Витків, Кридор, Блейн Лейк і Борден. Заля була гарно удекорована — на сцені виднів палаючий „смолоскип", перед сценою — образ патронки О. Басарабової і дві пропамятні таблиці прикрашені квітами, напереді стояв стіл прибраний вишиваним обрусом а на столі колачі, свічки та ювілейний торт. Святом керувала пані О. Михайлюк. Програму вдікрив жіночий хор під управою пані О. Андрущак співом — „О, Україно!". Вступне слово сказала пані Михайлюк і присутні вшанували померших членок хвилиною мовчанки. Знов жіночий хор проспівав „Як славний наш Господь, Сіоне".

Привіти зложили — від центральної управи Союзу Українок Канади — пані О. Андрущак, від громади у Геффорд — п. А. Токарик, від СУМК — панна Лорна Токарик, від т-ва в Норт Бетлфорд — пані Лютик, Редфілду — пані О. Ковальська, Витків — пані О. Войтюк, Блейн-Лейк — Кридор — пані Цьона, Бордену — пані Білик. Писемні привіти від бувших голів — добр. Ю. Мельничук, пані Магус, пані Цибак, добр. Гребенюк і відділу з Норт Бетлфорд.

Жіночий хор під управою пані О. Никифорук проспівав „Молитва". Пані Анна Симчич дала в скупченій формі, але добре опрацьований, огляд діяльности т-ва за 35 років. Першого 1929 року т-во мало 34 членок, тепер числить 70.

Слідувала промова пані Марії Мадюк, запрошеної гості бесідниці, яку представила пані М. Гавриш. Слово пані Мадюк було спеціяльно звернене до молодших жінок у звязку з їх виховавчими та громадськими обовязками. Подякувала пані М. Симчич.

Відбулось відзначення членок за 25 літню і звиж працю та нагородження почесним членством. Церемонію вручення грамот проводили — пані О. Андрущак — склала рекомендації, пані Мадюк вручила грамоти, а добр. Зузак вшанувала корсажем. Членки, що отримали грамоти за 25 і більше років є: Анна Симчич, Олена Бартко, Варвара Сулятинська, Анна Яківчук, Анна Ткачук, Марія Сметанюк, Анна Калин, Олена Симчич, Марія Калин, Марія Яківчук. Членки, що одержали почесне членство — Параска Гнядий, Доця Іванишин, Юлія Барабаш, Василина І. Ощипок, Марія Токарик, Марія Вережак, Василина Ю. Ощипок, Маланка Кілюк.

По врученні грамот, слово до ювілярок мав Всеч. о. Зузак, зложив їм привітання, а присутні відспівали їм

многоліття. Кінцеве слово сказала пані Барабаш. На закінчення відбулась церемонія краяння ювілейного торта. Цю функцію виконали — перша голова т-ва пані Лазарович і теперішня — пані Барабаш. Членки т-ва гостили всіх учасників чаєм.

Доручила О. Андрущак

СВЯТО ГЕРОЇНЬ В РЕДЖАЙНІ

Комітет Українок Канади в Реджайні складається з представниць чотирьох організацій (відділів) СУК, ОУК, ЛУКЖ, ЛВУ. Жіночий КУК в Реджайні формально зорганізовано в 1963 році. За цей короткий час ми відбули три великого розміру святочних імпрези — Свято Героїнь, 50-ліття з дня смерти Лесі Українки та інші. Цю практику спільних виступів започатковано вечером стрічею з письменницею Іриною Пеленською, тоді ще гостею з Австралії в 1960 році.

Цього року свято героїнь відбулось в неділю, 7-го березня в заповненій залі УНО. На нім була присутна голова Комітету, пані Н. Башук з Вінніпегу. В програмі концерту виступав жіночий хор МУНО під проводом пані Орисі Дробот, Надія Казимира відограла композицію на піяно. Доповідь про українських героїнь виголосила пані Н. Башук та актуальні завдання української спільноти в Канаді. Мейор міста Ріджайни, п. Бейкер вітав приявних на святі а гостям з Вінніпегу вручив емблему міста Реджайни — золотий колосок пшениці: На закінчення пані подали чай.

М. Юзик і П. Оматюк

ПОКАЗ МОДЕРНОЇ НОШІ З УКРАЇНСЬКОЮ ВИШИВКОЮ

Старанням відділу Союзу Українок ім. кн. Ольги при Соборі св. Покрови, дня 30-го травня відбулася культурна імпреза, а саме, показ модерних суконок з применшенням до них вишивки, як також народніх строїв з усіх частин української землі. Чистий дохід із згаданої імпрези був призначений на стипендії чотирьом членам СУМК на літні курси українознавства при Колегії св. Андрея, та журналу „Промінь" у його 5-ліття. В означений час заля Собору виповнилась по береги тими, що були і тими, що розуміли ціль.

Імпрезу відкрила панна Д. Гаврисишин, голова пров. екзекутиви СУК на Манітобу. В коротких словах прелегентка з'ясувала ціль імпрези та привітала присутніх.

Перед нашими очима мов на екрані продемонстровано цілий ряд різних модерних суконок, починаючи від дитячих, юнацьких та матірних. І коли ми мали нагоду бачити матір із своїми дітьми, моделюючи свій та своїх дітей одяги, то здавалось, що там далеко в нашій рідній Україні, в погідний травневий ранок мати, взявши за руки своїх діточок, поспішає в церковцю, у розквітлому саді їх вишивка розгубилась, і на мить здавалось би, що і вони зацвіли, що все разом це одна квітуча весна. І напевно в неодного з нас покотилась сльоза радости.

Дальше продемонстровано ряд спортових, пополудневих, візитових та вечірних суконок, які і в найвибагливіших місцях видержали б повну критику.

На окрему увагу заслуговує промоделювання модерної шлюбної суконки, і тому варто б взяти це під увагу нашим молодим панночкам, які є кандидатками на одруження. Замість шукати суконки в найбільш вибагливих склепах і платити великі гроші, чому б не сісти разом із своїми матерями і вишити таку суконку, яку ми бачили.

Дуже зворушливою картиною почалась друга частина імпрези. На сцені ви побачили оригінальне вінкоплетення в повних полтавських строях.

В українському стилі прибрана хата молодої. Молода сидить на лаві, а навколо неї дружки й дівчата плетуть вінець. Сваха, Оксана Онуфрійчук, розплітає косу молодій і співає весільну пісню. Своїм милим голосом зворушує серце публики. Опісля лунають обрядові пісні з уст учасників на сцені. В міжчасі дружки накладають вінок на голову молодої а на руки гарно вишиваний рушник і в їхньому супроводі молода і дружки демонструють полтавські весільні строї.

За окремим столом накритим чудовим вишиваним обрусом сидять свахи й прикрашують коровай. На сцену виходять молодий з боярами. Під гучні оплески присутніх, молодий, в супроводі дружбів, моделюють свої строї. І так гості з різних частин України одні за одними виходять, представляють себе глядачам, моделюючи костюми, щоб надати ще більш весільного настрою, вся молодь пішла в танець і під рясні оплески присутніх закінчено цю незабутню сценку. Більшість строїв були оригінальні, бо привезені з України. Участь в імпрезі взяли, крім Союзу Українок, інші організації, як О.Ж.Л.В.У., СУЖЕРО, СУМ, Пласт та багато інших пань запрошених організаторками. Всі вони доказали своєю співпрацею, що українське мистецтво є дорогою справою всіх нас українців.

Коментатори, які так гарно вив'язались із своїх завдань були: пані М. Зайцев в українській мові та пані В. Михайлов в англійській.

Господинями імпрези були пані: М. Синіцька, М. Зайцев, Г. Онуфрійчук, М. Кушнірик.

За оформлення сценки — живого образу належиться щира подяка п. С. Полікші, пані М. Синіцькій та іншим. Кінцеве слово сказала добр. Н. Стус, в якім подякувала всім що спричинилися чим небудь до тої небувалої імпрези.

На кінець членкині Союзу Українок гостили присутніх смачною перекускою.

В. Гайовський

АНАСТАСІЯ ХОМИН

(Посмертна згадка)

У четвер, 15-го квітня ц. р., Впреп. Прот. Боднарчук відслужив поминальну Службу Божу за бл. п. Анастасію Хомин у Катедрі Пресвятої Трійці в Саскатуні. Жіноче т-во подало поминальний обід а присутні зложили $23.30 ц. на пресовий фонд „Променя".

Покійна прибула до Канади з родичами чотирорічною дитиною. Осілись на фармі у Ст. Джулієн, Саск., одружилась з Василем Хомином 1916 року і проживала на фармі аж до 1954 року коли обоє перебрались до Саскатуну. Вона була взірцевою дружиною, доброю матірю та примірною християнкою. Оставила по собі у смутку чоловіка, дві дочки, Марію у Мус Джов, й Емілію у Мелфорт, три сини, д-р Івана і Михайла, Дмитра, сім внуків, три сестрі, Анну Тачковську, Василину Кеволь і Дору Амвросій та одного брата Івана Табашнюка. При поминальнім обіді, чоловік покійної зложив дар на облачення до Церкви.

Вічна Їй Память!

Присутній

Світлина управи і членкинь відділу Ганни Барвінок з нагоди 5-ти ліття. Сидять зліва напрэво: Оксана Мех, Євгенія Шкурат, Оля Бурак, голова відділу, Ярослава Лелюх, Маруся Ланяк. Другий ряд: Соня Гураль ,Олена Бучацька, Маруся Гомонко, Леся Поворозник, Мирослава Драган, Маруся Житинська, Ксеня Самолюк, Софія Олянська, Оля Шевчук, Стефанія Ваверчак. Немає на фото: Михайлини Немої, Євгенії Загурак, Олі Новак, Марусі Ших, Ірини Карби, Галини Шух, Надії Тарнопільської і Наді Гуменюк.

ЮВІЛЕЙ ВІДДІЛУ ІМ. ГАННИ БАРВІНОК

Монтреал, Квебек.

В суботу, 27-го лютого 1965 року жіноче т-во ім. Ганни Барвінок святкувало свій 5-ти літній ювілей. Заснувалося товариство 1960 року. Головною його організаторкою була пані М. Нема, тодішня голова від. Доньки України з допомогою добр. Н. Стус і тодішньої заступниці голови від. Доньки України, пані С. Мединської. До першої управи були ввійшли: Оля Крисюк — голова, Євгенія Загурак — заступниця, С. Лелюх — касієрка, М. Ланяк — рекордова секретарка, О. Новак — фінансова секретарка.

На перших зборах 2-го лютого 1960 року було обрано патронку т-ва, а літом 1960 р., на чайному прийнятті була присутня тодішня голова Союзу пані С. Пауш, яка провела вручення відзнак Союзу — смолоскип всім членкам.

Ювілей був відмічений обідом-бенкетом, на який була запрошена голова Союзу, пані А. Токарик. Прибула з Вінніпегу перша голова т-ва, панна Оля Крисюк. Святкування відкрила голова п. Оля Бурак, привітала всіх присутніх та попросила панну М. Ших бути господинею бенкету. Всеч. о. Ф. Легенюк прочитав молитву. За головним столом сиділи: А. Токарик, голова Союзу, о. Ф. Легенюк, добр. М. Легенюк, О. Крисюк — перша голова, М. Нема — почесна членкиня, О. Бурак — теперішня голова, О. Регуш — голова від. Доньки України. В. Дмитрук — голова громади при Соборі св. Софії, Панна М. Ших — господиня вечора.

Членкині товариства засіли за окремим столом, а їх чоловіки, перебравши на себе ролю обслуговувачів, спритно і вміло подавали вечерю членкиням та гостям.

Після вечері, О. Бурак піднесла китицю квітів голові Союзу А. Токарик. Пані М. Нема, панна О. Крисюк та пані О. Бурак також одержали китиці квітів. Кожна членкиня дістала по одній квітці — рожеву гвоздику — емблема товариства. Найпершу вшанували пані С. Лелюх за її 5-ти річну працю в управі т-ва як касієрка, передаючи їй китицю квітів та подарунок. Перша промовляла панна О. Крисюк — перша голова, яка передала привіт від відд. Л. Українки у Вінніпегу, та побажала найкращих успіхів у розвитку нашого товариства. Далі виступала п. О. Регуш і передала привіт від відд. Доньки України. Були прочитані привіти від: ОУК відд. О. Басараб, СУК відд. Л. Українки при церкві Св. Покрови, жіночого т-ва ім. Л. Українки при Товаристві Просвіта, о. І. Стуса і добродійки Н. Стус, Ліги Укр. Католицьких Жінок при церкві Успіння Божої Матері, від прот. В. Слюзаря і добр. Л. Слюзар, від СУМК відд. ім. Гет. П. Полуботка, від ТУС — Екзекутива Східньої Канади та від Є. Загурак, другої голови Т-ва з Вінніпегу, який передала панна О. Крисюк.

Голова Соборної Громади п. В. Дмитрук склав привіт, пані М. Нема в своєму привіті згадала початки організації нашого товариства, пані А.

Токарик передала привіт від централі СУК, поґратулювала нашому товариству за працю, що була зроблена за 5 років, та накреслила завдання для нашого відділу. Всеч. о. Ф. Легенюк привітав п. А. Токарик та побажав нашому відділу якнайкращого розвитку в майбутньому. П. О. Бурак подякувала п. А. Токарик, що звеличала наш ювілей своєю присутністю, Отцю, панні О. Крисюк, всім гостям та всім, що спричинились для звеличання нашого свята. Ювілей продовжувався забавою-танцями.

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ ІМ. КОБИЛЯНСЬКОЇ, ВОЛЕЙ, Б. К.

В суботу, 20 березня місцева громада улаштувала концерт в роковини Шевченка, в якому помагали членки жіночого т-ва. Підготовкою концертової програми зайнявся Всеч. о. П. Блажук при помочі пані Лисак і панни Яблонської.

В програму свята входили хорові пісні, деклямації. Святочну доповідь виголосив проф. Колумбійського університету В. Ревуцький та вступне і кінцеве слово Всеч. о. Блажука.

Заходами жін. т-ва було улаштовано спільне свячене, яке вдбулось в парафіяльній авдиторії 9 травня 1965 року. Спільне споживання пасхи за одним столом поблагословив Всеч. о. П. Блажук.

Другу частину програми того дня становив концерт в честь Дня свята Матері. Відбувся він по спільнім священім. В концертову програму входили сольові і хорові пісні, гагілки, деклямації. Головну доповідь виголосив Всеч. о. Петро Блажук. Вшановано квітами найстаршу маму у громаді, пані Анну Воронюк і наймолодшу, пані Евелину Кембл. Підготовкою концертової програми зайнялись: Всеч. о. П. Блажук, добр. Блажук, пані А. Лисак і панна Яблонська.

РОДИННЕ СВЯТО
Монтреал, Кве.

В день уродин пані Каролі Вікарчук зібралась родина — діти і приятелі, щоб вшанувати іменинницю з нагоди її 70-ліття. Прийняття відбулось 20 березня 1965 в домі молодшого сина Михайла і невістки Ружан. На вечері, що була святочним прийняттям, були сини пані Каролини, брати і сестра. Зокрема раділи

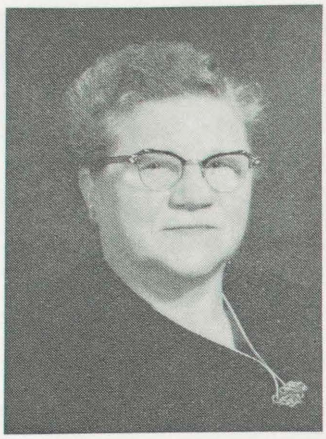

Кароля Вікарчук

всі присутністю ще одного брата пані Каролі, який приїхав з Польщі на короткий побут і незадовго назад відїхав.

Пані Вакарчук — це піонерка нашого славного Собору св. Софії у Монтреалі. Її чоловік, бл. п. Йосип Вікарчук і вона поклали багато праці при нашій громаді для церкви й організації. Пані Кароля лишилась вдовою з трьома синами — Володимиром. Петром і Михайлом. Була Властителькою досить великого склепу разом з сином Петром, який і досі разом з матірю. Два інші сини одружені.

Вітав іменинницю шваґер Йосиф Савчук. Переведено збірку на цілі преси 34 дол. з того на „Промінь" і кліше 19 дол.

Бажаємо пані Каролі багато здоровя і щоб Господь був ласкав для родини — дітей і внуків і щоб держав вас у Своїй опіці.

Приятелька Н. Н.

ПРИЄМНА НЕСПОДІВАНКА
Монтреал, Кве.

Це також для пані Каролі Вікарчук. В день 22 березня 1965, саме в день уродин іменинниці улаштували гостинне прийняття для неї членки відділів Доньки України і Ганни Барвінок, з якими пані Кароля багато працювала в т-ві. Членки товариств хотіли відзначити день цей святочно та пригадати собі давні часи.

Прийняття відбулось в домі сина Михайла. Іменинницю привітала в дверях квітами бувша голова відділу Ганни Барвінок, Євгенія Загурак. Вслід за тим повітала присутніх гостей М. Нема, в їх імені зложила привіт і пбоажання пані Каролі Вікарчук.

Після гостинного приняття та товариської гутірки, зложила побажання іменинниці пані С. Мединська та зробила заклик на журнал „Промінь" з нагоди його 5-ліття, з чого прийшло $17.50. Ще довго потім велись дружні, сердечні розмови. Пані Кароля згадувала бувших голов Союзу Українок Канади, яких вона памятає. Щаслива увагою і теплим сердечним відношенням членок та приятельок зложила всім щиру подяку, а гості в свою чергу відспівали їй „многоліття". **М. Нема**

ЧЛЕНСЬКИЙ ЧАЙ
Йорктон, Саск.

В неділю, 21-го березня ц. р. жіноче товариство ім. Олени Пчілки в Йорктоні влаштувало чайне прийняття для нововписаних членок до нашого товариства за рік 1964.

Святочна програма відбулася в Народному Домі вечером. Помимо непогоди, на це чайне прийняття прибуло гарне число членкинь і гостей. Гостинний Комітет в особах пань: К. Волощук, П. Процишин і Е. Погорлик запроваджував входячих на залю членок і гостей на місце до гарно прибраних столиків, на яких горіли різнокольорові світла. Гарно прибрана заля надавала всьому святочний настрій.

На почесні місця, при головному столі, засіли вісім нововписаних членок, о. Парох В. Бойчук, голова жін. тов. пані Анна Цимбаліста, культ. осв. реф. добр. Ольга Бойчук і членський комітет — пані Анна Ковалик (уступивша голова, пані Марія Склярук і пані Марія Прокопчук. Приємною несподіванкою для всіх присутніх було, коли напочатку програми вшановано корсажами добр. О. Бойчук, і пань Анну Цимбалісту та Анну Ковалик за їх віддану працю в товаристві. Цю точку виконали з відповідним словом пані М. Склярук і М. Прокопчук.

Програму почато відспіванням „О, Україно" й вступним словом голови товариства, пані А. Цимбалістої. Програмою цього вечора керувала добр. О. Бойчук, яка також сказала до членок святочне слово на тему „Обовязки членки в жіночому товаристві в відділах Союзу Українок Канади". Нововписаних членок представляла присутнім по черзі пані А.

Ковалик, а гол. тов. пані А. Цимбаліста пришпилювала їм відзнаку „Смолоскип".

Промовляв Всеч. о. В. Бойчук, який в першу чергу привітав нових членок, а так дав признання жіночому товариству за їх віддану працю для нашої Церкви, а також дав гарне пояснення, що саме означає Союз Українок Канади. Слово подяки від нових членок сказала пані Марія Гупка, а кінцеве слово сказала пані О. Піць, в якому вона подякувала всім тим, які так старанно приготовили цей вечерок. Відспіванням „Де згода в родині" закінчено програму цього вечора.

Членський комітет під проводом пань М. Склярук і М. Прокопчук подали смачну перекусу й чай, під час якого всі присутні зложили 10 дол., які призначено на ювілейний фонд „Променя". Також цього вечора після чаю наше товариство збагатилося ще двома новими членками, які вписалися до товариства.

Програма й чай пройшли в гарному настрої, а головно нові членки були вдоволені й раді, що вступили в ряди товариства Союзу Українок Канади.

Ольга Бойчук

ДЕНЬ МАТЕРІ В ОВКБИРН І МЕНЗІ

В неділю, 9-го травня заходами сумківців відбувся концерт в честь Дня Матері — по полудні в Народнім Домі у Мензі, а вечером в Народнім Домі в Овкбирн.

Концерт відбувся під проводом пані Мих. Чвалюк при помочі бувших курсантів Колегії св. Андрея. Програма концерту складалась з хорових і сольових пісень, деклямацій, реферату і танців. Крім хорових виступів в концерті в ріжнородних точках програми брали участь такі: Надія Друль, Ґеня Слонь (читала реферат), Матруня Чвалюк, Ґиня Слонь, Петруся Зюбрак, Євгенія Пелешок, Савеля Процак, Ґиня Пелешок, Маруся Друль, Петруся Маційовська, Левко Друль, Михась Друль, Ромко Пелешок, Орися Меліта, Богдан і Давид Друль, Володимир Друль, Орест Друль, Івась Чвалюк, Михась Пелешок, Орися Сторожук, Леся Старенька, Тарас Чвалюк, Надія Друль, Ромко Мануляк, Василько Чвалюк, Петруся Зюбрак, Левко Швалюк, Валерія Бойчук, Михася Пелешок.

Кінцеве слово в Мензі сказала пані Мірта Друль, голова жін. т-ва, а в Овкбирн кінцеве слово сказав Всеч. о. Мельник який зложив ґратуляції сумківцям за такий прекрасний концерт, яким в дійсности зробили своїм матерям найбільшу радість. Від сумківців промовляв до присутніх Ромко Мануляк, а від Надзірної Ради п. Михайло Швалюк. „Щасливі мами" на концертах були — Марта Друль і Ладик Друль.

З програмою цього концерту на запрошення Воринґтона ми їздили до містечка Риверз, де дістали багато признання за добре виконані точки програми. Молодь українська може багато зробити.

В. Чвалюк, секр.

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ І УКРАЇНСЬКИХ ГЕРОЇНЬ

Гемилтон, Онт.

В суботу, 20 березня 1965 р. відділи жіноцтва ім. Лесі Українки і „Калина" влаштували святочний вечір пам'яті поетеси Лесі Українки та українських героїнь.

Ввечері, в присутності жіноцтва, настоятель церкви св. Володимира о. прот. В. Федак при участі диригента хору п. М. Сушка відправив Панахиду, на якій співав жіночий хор.

Свято відбулося в парафіяльній залі, прикрашеній квітами, рушниками і портретом Л. Українки. Програмою свята керувала голова відділу п. М. Кінар. Вступне слово сказала п. Баюс.

Два святочні реферати прочитала п. Бевш з Торонта, голова провінціяльної екзекутиви на східну Канаду. Перший реферат був присвячений пам'яті Л. Українки, другий — українським національним героїням.

В дальшій частині програми п. Качур читала короткий виклад про Олену Телігу. По мистецьки прочитала вірші Варвара Логин — „Поворот" і „Ольга Кобилянська" та Анна Кіт „До стіп твоїх". Потім ще кілька прекрасних думок сказала голова Союзу Українок пані Анна Токарик. „Я горда і рада, що українське жіноцтво так цінить і глибоко шанує пам'ять своїх поетес-героїнь і рікріно урочисто відзначають ці свята" — Г. Паращук — голова жіночого відділу „Калина" подякувала п. Бевш, що спеціяльно приїхала з Торонта, а також всім, що брали участь у святі. По закінченні святочної програми влаштовано товариський чай. Переведено збірку, з якої 10 дол. призначено на пресовий фонд „Променя".

Г. Козак

З ДІЯЛЬНОСТІ У СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.

В середу, 3-го березня 1965 р. жін. т-во ім. О. Кобилянської улаштувало вечерок присвячений памяті поетеси Лесі Українки, на який зійшлось гарне число жінок. Голова т-ва, добр. Рибалка сказала вступне слово та приявні відспівали „Не пора".

В програму вечора входили: реферат про життя і творчість Лесі Українки, виступав жіночий хор під проводом пані М. Антонюк а по концерті членки подали чай.

Другі традиційні роковини, що їх так урочисто святкує українська громадськість були роковини народження Шевченка. Свято це відбулось 7-го квітня. В програму свята входили точки — жіночий хор під управою пані Антонюк, проспівав кілька пісень, так само кілька пісень проспівали діти рідної школи і деклямації. Головну доповідь виголосив Всеч. о. Рибалка. Пані Паливода сказала кінцеве слово.

Випродаж Великодного печива і чай відбулись перед Великоднем. Членки т-ва дуже гарно убрали Великодний стіл пасками, писанками, квітами і свічками для взору, як повинен виглядати Великодній стіл в кожній українській родині.

Всі імпрези в Смокі Лейк відбувались в Українськім Народнім Домі.

Мотря Лопатинська

РІЧНІ ЗБОРИ КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Відділ Торонто

Річні Збори Комітету Українок Канади відбулися 7-го квітня 1965 р. в Народному Домі на Крісті. По закінченні формальностей голова, пані Л. Вертипорох дала звіт про діяльність КУК за діловий рік 1964-65:

Зустріч з головою Комітету Українок Канади Н. Башук дня 28-го вересня 1964, святкування 20-ліття існування КУК, Виставка народнього мистетва та святкове відзначення 20-ліття, Вишивані Вечерниці, Свято Героїнь. Святкова Сесія з нагоди 80-ліття Українського Жіночого Руху. Здавали звіти референтки комітетів.

Склад нової управи на діловий

рік 1965-66 такий: голова — пані Г. Ганківська, перша заст. голови — д-р З. Плітас, друга заст. голови — О. Паліенко, рекордова секретарка — М. Загребельна, кореспондентська секретарка українська — М. Дунець, кореспондентська секретарка англомовна — С. Охітва, скарбничка — М. Лантух. Контрольна комісія: Проць, Н. Бодуйкевич, Г. Балан. Імпрезова референтка — С. Гонта, предст. до Комітету Українців Канади в Торонто — інж. Л. Вертипорох. Представниця до Шевченківської Фундації — В. Завадська. Пресова референтка — д-р З. Плітас.

Зоя Плітас

Світлина представниць організацій та заряду Комітету Українок Канади, відділ Торонто.

ЧЛЕНСЬКИЙ ЧАЙ ВІДДІЛУ „КАЛИНА"

Гемилтон, Онт.

В неділю, 21-го лютого, 1965 р. в залі УГПЦ, відбувся членський чай відділу „Калина". Ціль цього прийняття була ознайомити майбутніх членок відділу з працею, яку веде Союз Українок Канади. Присутніх було около 50 осіб; майбутні членки, членки відділу „Калина", членки відділу ім. Лесі Українки і визначні гості.

Головний стіл був прибраний вишиваним обрусом і весняними квітками. На залі були поставлені столики для присутніх, також прибрані вишиваними обрусами і весняними квітами. Програму відкрив молитвою Все. Прот. В. Федак і склав присутнім привіт, в якім він підкреслив вклад молодого українського жіноцтва в церковне і культурне життя гемилтонської громади. Голова відділу „Калина", пані Анастасія Параш сердечно привітала всіх присутніх, пояснюючи значення і ціль цього зібрання. Пані Галя Липка представила головну бесідницю, пані Олю Куць з Ошави. Пані Куць є активною членкою відділу „Барвінок" в Ошаві. Була організаторкою цього відділу і першою його головою. Тепер вона є кореспонденткою англійської і української преси, а також бере активну участь у церковно-громадськім житті. Пані Куць, у своїй довшій промові, підкреслила завдання членок супроти своєї організації і також привілеї, якими членки користають, коли належать до організації. Вона підкреслила важливість Молодших відділів СУМК, а також це, що членки по відділах беруть активну участь у різних комітетах. Особливу увагу звернула доповідачка на навчання наших дітей української мови. Підкреслюючи, що святим обов'язком родичів є вивчати будуче покоління писати, читати і говорити рідною мовою. Бо коли забуде це все, лишиться як людина без власного характеру, без народньої приналежности.

Пані Куць давала деякі приклади з праці відділу „Барвінок" в Ошаві. Наприклад, якими способами вони стараються перемогти різні організаційні проблеми, як вони старають-ся затримувати українську мову і культуру, якими способами вони розповсюджують українську справу в їхньому місці та про деякі засади їхнього відділу.

Пані Куць зробила такий заклик до нових членок: „Чуйтеся потрібними і бажаними. Беріть активну участь у дискусіях, бо тільки тоді будете чутися повноправними членками відділу. По своїй змозі беріть участь у комітетах і в заряді. Нехай кожна нова ділянка вас цікавить. Вживайте право голосу добрим способом на користь організації. Помагайте зарядові на кожнім кроці, щоб улегшити його тягар. Будьте такі захоплені діяльністю, щоб не було часу шукати за помилками і критикувати працю Бог обдарив кожну членку талантом — тож користайте з різних талантів членок, бо збірні прикмети членок підносять товариство на високий рівень."

На закінчення, пані Куць побажала всім присутнім сили, здоров'я і витривалости виконувати працю на користь організації Союзу Українок Канади і всього українського суспільства.

Пані Анна Грицъ подякувала пані Куць за її змістовну доповідь.

Після цього пані Анна Токарик, голова Союзу, зложила привіт від Центральної Управи СУК, закликаючи молодих жінок ставати в ряди нашої організації. Голова Союзу підкреслила, що було б дуже корисним, щоб наші відділи обмінювалися думками і діяльністю, запрошуючи провідних членок на свої імпрези, так як це зробив відділ „Калина".

Кінцеве слово подяки присутнім сказала голова т-ва пані Паращук. З цієї нагоди призначено 15 дол. на ювілейний фонд „Променя".

Присутня

ЧАЙ ЧЛЕНСТВА

Саскатун, Саск.

В неділю 21-го лютого, 1965 року, заходами членок Відділу ім. О. Кобилянської при Катедрі Пресвятої Тройці в Саскатуні, відбувся членський чай і свято поетеси Лесі Українки в залі авдиторії.

Пані Марія Ткачук, була предсідниця імпрези. Вона привітала пані Є. Табашнюк, голову відділу, численне зібрання, серед якого, переважало молоде жіноцтво. Вона представила двадцять дві нові членки, які вписались до відділу. Пані Оля Луцюк відчитала святочний реферат про Лесю Українку. Пані Галя Гнатишин виголосила головну промову, даючи признання всім головам і членкам заряду цього відділу і всім тим, які

ЕДМОНТОН, АЛТА.

Відділ при Катедрі св. Івана

Річні збори відбулися в неділю, 6-го грудня 1964 р. Молитву перед зборами провів Всеч. о. Лучак. Зборами керувала голова відділу, пані Калина Засійбіда. Про діяльність відділу звітували урядниці та голови комітетів. Місячних зборів відбулося 10, засідань заряду 6 й одні надзвичані збори. У відділі записано 239 членок. Праця у відділі поділена на різні комітети які є відвічальні за свою ділянку праці. В протягу року було 10 святочних обідів, Йорданська вечера, пущення, 10 весільних забав, 10 похоронних обідів, 2 прийнять гостили хор 2 рази, молодший відділ С.У.М.К. раз, колядники раз, переведено продажі печива й перекуски на маркеті 2 рази, переведено виставку українського мистецтва разом з пров. екзек. на Алберту улаштовано 2 базарі, 38 річницю відділу, 12 концертів з різних нагод, відбулися 18 чайних прийнять й перекусок.

Товариство вислало делеґатку на відкриття Колеґії св. Андрея, також на провінціяльний з'їзд С.У.К. і на окружні з'їзди.

Прихід за рік 1964 був — $16,466.19. На будівельний фонд нової авдиторії передано $10,800.28, на Колеґію св. Андрея 100 дол. Видав. фонд Н. Кобринської 535 дол., стипендійний фонд 55 дол., музейний фонд 25 дол., добродійний фонд 25 дол., пресовий фонд 25 дол., організаційний фонд 50 дол., Білий Хрест 25 дол., Фрідом фром Гонгир $12.50, прикраси до церкви $611.50.

Калина Засійбіда, голова.

Кореспондентки написали 35 листів, 5 допис до журналу й часопису про працю у відділі.

Освітньо-культурний комітет очолювала пані Р. Говда. Під час зборів були виклади про Великодні звичаї, Микола Лисенка, Марка Вовчка, Олену Пчілку. Виклад в англійській організації про релігійні і національні традиції українських різдвяних свят, улаштовано академію Лесі Українки й Ольги Кобилянської, відбулись лекції писання писанок для мол. відділу С. У. М. К.

Комітет Садочка очолювала пані Н. Мельничук, записано 16 дітей. Для дітей заряджено прийняття на Головін, концерт св. Миколая, прийняття на Велинтайн, концерт і вручення свідоцтва у травні. (Виказ в загальній сумі вже подано, — ред.).

Комітет Української Школи очолювала пані М. Гринчук. Учащало 132 дітей, які були поділені на 7 кляс, де учило 4 учителів. Діти виступали на 7 концертах та виступах при Катедрі. В недільній школі учило 10 членок. Вислали підручники в сумі 25 дол. для дітей у Бразилії.

Комітет українських танків очолювала пані М. Лазарук. Дітей учащало 87. Кляси відбувалися 3 рази на тиждень. Закінчено рік величавим концертом. Виступали 6 разів на різних імпрезах в місті й при Катедрі.

Комітет мол. відділу СУМК очолювала пані Р. Карпяк і пані Н. Фарина. Дітей учащало 48, відбували сходини у пятницу. Програма включала навчання української пісні, літератури, релігії, мистецтва. Брали участь у фестивалі коляд, під час свят ходили колядувати, брали участь у концертах при Катедрі помагали при святочних обідах. Закінчено рік чаєм та виставкою річної праці й мистецтва.

Церковний комітет очолювала пані Т. Лазарович. Комітет дбає про прикрасу церкви, членки доглядають потреб резиденції Архиепископа. За рік придбано до церкви 3 вишивані рушники, свічник за 275 дол., доплачено за новий ківот 575 дол., до резиденції придбано речей в сумі 230 дол. Очолюють річний чай в резиденції Арх. Андрея.

Комітет Фундації ім. Н. Кобринської — очолювала пані М. Михайлишин. Зібрали за рік 540 дол. Також кілька членок сплачують деклароване жертву.

Комітет журнала Промінь — очолювала пані Є. Верхомин. Збирали гроші на пресовий фонд, відновлювали передплати заохочували членок передплачувати журнал. Через рік перейшло $432.25. Членський комітет — очолювала пані М. Фербей прилагодила членський чай, на якім записалося 9 нових членок. Старалися приєднувати у членство відділу та заохочувати до праці молодших жінок. Добродійний комітет — очолювала пані Л. Ґрегорі. Брали участь в кампанії поборювання рака. Помагали в праці Білого Хреста. Занималися добродійнею працею при Катедрі. Комітет відвідування хворих — очолювала пані М. Солован. В протязі року відвідали 130 хворих в шпиталях й по домах. Вислали квіти до 33 членок. Радіо й телевізія — очолювала пані С. Василишин подано 2 програмі через радіо — свято Лесі Українки й свято Княгині Ольги.

Бібліотекарка — пані А. Костів. Тримали книжки у порядку й вижичували їх членкам. Ювілейна книжка — пані Янда старалася далі розпродувати книжки, що ще остались на складі. Подарувала до відділу 12 книжок свого видання. Соціяльний комітет — очолювала пані В. Романчук. Замовляла й прилагоджувала перекуски на підприємства у відділі. Архівістка — пані М. Гавриш. Зможе архіви краще зберегти, коли буде відповідне місце на них у новій авдиторії. Ювілейний комітет — очолювала пані М. Будник і пані Н. Мисак. Відсвятковано урочисто програмою й чаєм річницю відділу, на якій вшановано пані С. Чумер, пані О. Фігол і пані О. Ган-

---

солідно працюють в його користь. Вона звернула увагу, що продовження цієї уведеної церемонії, привітання нових членок таким способом, є корисним і пригадувала, що роля і функції наших відділів жіноиш товариств серед українського громадянства є дуже важною і пожаданою.

На цій оказії, серед гостей, була присутна пані Ганка Ковальчук (Романчич) з Ст. Кетеринс, Онт.

Столи були гарно прибрані обрусами українського вишиття і квітами і програма вийшла дуже успішно. З цієї нагоди, відділ пересилає дар в сумі 10 дол. на пресовий фонд „Проміня". На закінчення членки подали чай.

Розалія Котелко, прес. секретарка

ночко. Льокальна Рада Жінок — репрезентками були пані: С. Гриник і М. Лазарук. Брали участь на зборах як також зорганізували перекуску 2 рази. Обєднаних Націй — пані Р. Кей, репрезентувала відділ. Була на 8 зборів та нагородах як також брала участь в ріжних підприємствах.

Комітет маєткових господинь — входили пані: В. Ґрабарчук і Янішевська.

Заряд на рік 1965 уст. голова — Анна Скуба, голова — Калина Засійбіда, заст. голови — Надія Боднар, Розалія Ґовда, Юсифа Бойко, Катерина Кругляк, Розалія Карпяк, добр. Хомяк, рек секретарка — Ольга Ганночко, корес. секретарка — Галя Федорів, касирка — Софія Гриник, заст. секретарки — Марія Мельничук.

Комітети — голови, церковний — Тетяна Лазарович, осв. і радіо передачі — Стефанія Пауш, українська школа — Марія Гринчук, танковий — Марія Лазарук, садочка — Наталка Мельничук, соціяльний — Віра Славутич, добродійний — Люба Ґреґорі, членський — Мирослава Фербей, видав. фонду — Марія Михайлишин, журнала „Промінь" — Катерина Міськів, архівістка — Марія Гавриш, відвідин хворих — Марія Солован, молод. відділу СУМК — Наталка Фарина, Обєднаних Націй Юнайтед Нейшонс добр. Лучак, Льокальної Ради Жінок — Марія Чарнецька й Розалія Колісняк.

Ювілейної книжки — Дарія Янда, горожанства — Емілія Репка, маєткова господиня — Ґрабарчук. Контрольна комісія — Люба Ґреґори, Розалія Колісняк і Павліна Лукіянчук.

Ольга Ганночко, секр. зборів

ГЕМИЛТОН, ОНТЕРІО.

Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулись 28 грудня 1964 р. в залі при українській православній громаді св. Володимира.

Голова пані Марія Кінар відкрила збори молитвою. Предсідницею зборів була голова т-ва. Секретарка перечитала протокол з минулих річних зборів і слідували звіти заряду. Протягом року товариство мало 8 місячних зборів і 4 засідань.

Обіди: Візитація Владики Михаїла, пущення відбулась місія священика, мали день студента, йорданська вечеря і мали честь вітати в нас редакторку „Променя" пані Когуську. Бінґа, писанкове і два інші. Мали випродаж вживаних речей. Свята: відбулось свято Лесі Українки і день Матері. Товариство вислали дві делегатки до Ст. Кетеренс і до Монтреалу на провінційний з'їзд. Ходили колядувати на церкву й відвідували хворих у шпиталях. Дали 1,000 дол. на церкву, Зайнялись осіннім базарем, вислали 75 дол. нагороди за українознавство на оселі „Київ", передали на прес. фонд „Променя" $32.16.

Фінансовий звіт: із 1963 р. перенесено — 456.82, прихід за 1964 р. — 1,113.39, розходи за 1964 р. — 1,177.20, в касі осталось — 393.01.

Заряд на 1965 рік: голова — Марія Кінар, заст. голови — Марія Пилипюк, рек. секр. — Анна Кіт, заст. рекор. секр. — Варвара Логин, фін. секр. — Христина Юхимець, касієрка — Марія Грицьків — секр. Залізного Фонду — Палагна Дибко, культурно освітні референтки: добр. Палагна Федак і Настасія Каліщук, „Променя" — Галя Козак, реф. господинь: Оксана Фастриґа, (було подано інших 5 — ред.), сестриць: Катерина Ґубко, (інших 5 — ред.) Контрольна комісія: Марія Будник, Катерина Баюс, Марія Баран.

Анна Кіт, секр.

ЙОРКТОН, САСК.

Відділ ім. Олени Пчілки

Річні збори відбулися 15-го грудня, 1964 року в Корнейшин залі. За рік відбулося 9 місячних зборів і 3 засідань заряду. Приготовлено 4 святочних обіди, похоронні обіди й перекуски, як також видали 7,500 тарілів на інші бенкети й весілля.

Культурно освітні програми були улаштовані: роковини Лесі Українки, Олени Теліги, Ольги Басараб, Тараса Шевченка, Ольги Кобилянської, Симона Петлюри, День Матері. Чайних прийнять було 3 — чай членства і відзначення 4 членкинь з нагоди їхньої 25-ліття приналежности до СУК, Великодний чай з продажжю писанок і Великодного печива й осінний чай з продажжю вишивок, ріжних ручних речей й печива. Також взяли участь у ярмарку з українським печивом, писанками і вишивками. Членки виступали 3 рази з концертом сміху й розваги.

Товариство занимається недільною і українською школою. З нагоди Сповіді й Причастя тов. подало дітям перекуску, постарало дарунки на св. Миколая і на закінчення шкільного року влаштувало пікнік для дітей і громади.

Товариство жертвувало на церкву $5,280.00, Нар. Дім $373.29, недільну школу $315.56, інше $37.35.

Фінансовий звіт: осталося з 1963 року — 1,142.01, прихід в 1964 р. — 12,637.14, розхід в 1964 р. — 12,031.30, осталося в касі — 1,747.85.

Заряд на 1965 рік: уступивша голова — Анна Ковалик; голова — Анна Цимбаліста; 1, 2, 3 заст. голови — Єлисавета Погорлик, Олеся Піць, Параскевія Гарвей, кор. секр. — Павліна Симинюк, рекор. секр. — Анна Заліщук, фінан. секр. — Славка Сквар чук, касієрка — Катерина Волощук, контрольорки — Розалія Стратійчук, Марія Прокопчук, і Марія Склярук; реф. культ-осв. — добр. Ольга Бойчук; реф. журнала — Марія Ґерман.

П. Гарвей, секр.

РОБЛИН, МАНІТОБА

Відділ ім. „Доньки України"

Річні збори т-ва відбулися 13-го грудня, 1964 року, в домі пані С. Островської.

Голова, Анна Горбай відкрила збори. Товариство нараховує 31 членок, з них 2 нововписані.

Діяльність: У протягу року т-во мало одинадцять місячних зборів і одні надзвичайні; брало участь в ріжних імпрезах при церковній громаді як свято 1-го листопада, Шевченкові роковини, День Матері. Заходами т-ва улаштовано роковини Лесі Українки, Ольги Басарабової, доповідь о. П. Зубрицького, Свято Книжки.

Т-во улаштувало Великодний випродаж домашнього печива і писанок, пущення, спільне свячене, два продажі уживаного одягу, поміч при жертвувані крови, куряча вечера, базар, кілька обідів, сніданок після дитячої сповіді. Поодинокі членки брали участь у міських збіркових кампаніях на добродійні цілі.

Через зиму відбулося 7 вечорків навчання української вишивки. В цім проєкті брали участь сумківки. Викінчений проєкт був у Вінніпеґу на виставці під час пров. з'їзду СУК. Делеґатка з'їзду була пані Марія Копельчук.

Комітет відбідував хворих в шпиталі і в домах. Цього року як і минулого, т-во дарувало чашу визначному студентові за найкращий попис в українській мові в 9-ій клясі.

Цю надгороду отримала сумківка Зеновія Горбай.

Відділ мав велику приємність вітати голову Союзу Укріанок Канади, пані Анну Токарик. В жовтні відбувся окружний з'їзд і при цій нагоді відзначення 20-го ювілею відділу.

Т-во жертвувало на такі цілі: фонд журнала, 37 дол., Іконостасу, 185 дол., на церкву, 519, Колегію св. Андрея, 50 дол. В касі залишилось з 1963 р. — 476.34, прихід в 1964 р. — 1,418.79, розхід за 1964 р. — 1,114.98, в касі залишилось — 780.15.

Заряд на 1965 рік: уступаюча голова — А. Горбай, голова — С. Островська, заст. — Л. Піць, секр. — М. Лебедович, кас. — М. Копельчук, Контрольна комісія — В. Козменюк, Л. Піць, А. Чесник, референтки: сестрищь — М. Мендро, від. хворих — Н. Кулик, шпиталю — Я. Корчак, Базару — М. Хіць, освітній — А. Горбай. Господинь: А. Мораш.

Марта Лебедович, секр.

ВІННІПЕҐ, МАН.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулись 16-го грудня 1964 р. в залі Катедри Пресв. Тройці. Предсідницею зборів була пані К. Крепякевич, секретаркою Докія Папіш. Членки заряду і комітетів звітували з цілорічної діяльности.

Праця в товаристві поділена між різні комітети. Особливу увагу тов. звертає на виховання дітей і молоді, опікується українською школою, дитячим садочком і молодшим відділом СУМК. Членки є учительками, як в цих відділах, так і в недільній школі.

Учнів в українській школі є 113. Наука відбувається щосуботи до обіду. Учителями є пані: Р. Кондра, В. Мулик-Луцик, М. Юрків, Г. Ласько, Д. Папіш, П. Козоріз (садочка), п. М. Ласько (танків).

Молодшим відділом СУМК опікувався комітет, який вкладав програму діяльности і добирав інструкторів для перевденян програми. До комітету входили слідуючі пані: О. Завісляк, Г. Майба, Г. Ласько, М. Солонинка. Жін. тов. успішно проводить культурно-освітню працю. Відбулося: два дискусійні вечерки на тему „Батьки й їх роля у вихованні", „українській стрій для дітей", пані Павлик, свято Лесі Українки — доповідь виголосив С. Волинець, фільма з Маляї і враження з подорожі — п-во Топольницькі, читання творів Юрія Клена — пані Мулик-Луцик, демонстрація писання писанок — Оля Крисюк, Свято Книжки, доповідь пані Д. Папіш, демонстрація виробів різдвяних декорацій, демонстрація і шитя крою — пані Ярема, демонстрація приготовлення рибних страв — панна Ендерсон з відділу риболовства. Товариство брало активну участь в офіційному відкритті Колегії св. Андрея і в з'їзді складових організацій СУС., у відкритті оселі Веселка і зобовязалося постарати одне помешкання в оселі коштом $1,000. На цю ціль вже зложено 100 дол. завдатку.

Кожного року членки допомагають в таких громадських збіркових кампаніях: Фонд Допомоги КУК, Червоний Хрест, Комюніті Чест, Марч оф Даймс, Інститут Сліпих, Ред Ривер Ексебишен. Кілька членок регулярно шиють для Червоного Хреста. Товариство вислало дві дівчині в Полтавському строю репрезентувати українців в Юнайтед Нейшонс Дей.

Товариство перепровадило весняний базар і дало всю можливу поміч громаді в перепровадженню осіннього базару.

Влаштовано два чайні прийняття: осінний і весняний. Осінний чай був у злуці з Днем українського студента. Також відбувся чай під час пров. з'їзду СУС в листопаді, який відбувся при співучасти сусідніх відділів. Товариство причинилось поміччю до чаю, що КУК справив в склепі Гудсон Бей. Також почерез КУК брали участь в чаю для сліпців.

Товариство дбає про хворих членок, яких відвідують. Крім цієї широкої діяльности, товариство відбуло 11 зборів і 3 зборів заряду та одні надзвичайні збори приготовило девять обідів і причинилось поміччю в обіді під час відкриття Колегії св. Андрея.

Товариство оплачує учителів Рідної Школи і Садочка. Пожертви: на Катедру Пресв. Тройці — 1,000 дол., на Колегію св. Андрея — 100 дол., на оселю Веселка — 100 дол., на орг. фонд СУК — 25 дол., на стипендійний фонд — 20 дол., на прес. фонд „Українського Голосу" — 10 дол., на нову кухню в Катедрі — 797 дол.

Фінансовий звіт: з року 1963 осталось в касі — $578.77, прихід в 1964 р. — 6,250.46, розходи в 1964 р. — 5,727.97, в касі осталося — 1,101.26.

Заряд т-ва на 1965 рік: уступаюча голова — А. Воробець, голова — А. Павлик, 1-ша заст. — Р. Кондра, 2 га заст. — Г. Майба, рек. секр. — Д. Папіш, кор. секр. — А. Процюк, фін. секр. — добр. С. Юрківська, касієрка — Е. Павлюкевич, контрольна комісія — С. Тесарська, А. Данильчук, Г. Бабій голови комітетів — культурно-освітний — Г. Богонос, української школи — С. Тетрів, СУМК — О. Завісляк, відвідування хворих — М. Школьна. Предсідниці: до КУК — Г. Павлюк, К. Крепякевич, М. Боянівська, Жін. Ради — О. Ярема і Е. Соломон, Червоного Хреста — М. Левицька і М. Гуринов, телеф. комітет — Г. Влад, (лише по одній з кожного), базаровий — Я. Карпяк, добродійної праці — А. Воробець, номінаційна комісія — А. Воробець, господині — П. Мимко і Ю. Німчук, реф. мистецтва і музею — Г. Майба, архіву — Д. Гаврисишин, гардероби — М. Монастирська, реф. дитячого садка — А. Назаревич, преси — Є. Білич, „Променя" — А. Сарчук, членства — Г. Ласько.

Докія Папіш, рек. секр.

ЄЛОВ КРІК, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори т-ва відбулися 29-го грудня, 1964 року в домі пані Анни Пасішник. Голова, пані М. Войціхівська, яка була предсідницею, відкрила збори молитвою „Отче наш". Пані Ольга Стельмащук прочитала звіт сестрищь. Касієрка, пані Анна Липчук прочитала фінансовий звіт.

Голова т-ва дала звіт річної діяльности т-ва і склала щиру подяку заступниці голови за її поміч і всім членкиням за їх кооперацію. Протягом року товариство відбуло 4 зборів, 2 засідань заряду і комітетів, спільну кутю і один вечерок писання писанок.

Влаштовано 2 пущень, 2 забаві, 2 бінго (під час вечері) і відсвяткували День Матері концертом. Членки займалися приготуванням страв і прийнять на 2 весіля, видали 2 обіди, 2 вечері, 4 перекуски, і мали випродаж домашнього печива і писанок.

Мали недільну школу для дітей, в якій учив Всеч. о. Н. Стеценко, і також посилали дітей на оселю „Зелений Гай".

Спільно з церковним і загальним зарядом, товариство жертвувало 325 дол. на Інститут П. Могили в Саскатуні.

Товариство жертвувало на місцеву церкву $298.34, на Народний Дім $548.46 і дітям на Зелений Гай 70 дол.

Т-во висилало картки і квіти хворим членкам до шпиталю, на кожних зборах членки мали маленьку розігравку, яка за рік принесла для товариства поважну суму грошей. Товариство сповнило свій бюджет до централі.

Фінансовий звіт — з 1963 року осталося в касі — $1,070.03, приходи в 1964 р. — 1,508.61, розходи в 1964 р. — 1,885.59, в касі осталося — 693.05.

Заряд товариства на рік 1965: голова — Марія Войціховська, заст. голови — Анна Пасішник, секретарка — Єва Драпак, фіннасова касієрка — Анна Липчук. Контрольна комісія — Ольга Олексин, Анна Олексин, і Олена Войціховська. Референтки: здоров'я — Настасія Смілей, господарства — Юстина Гриневич, культурно освітня — Марія Зіп, комітет церковний — Анна Ґой і Анна Борса, голови комітетів до обіду і перекусок: Докія Кіндрачук, до посуду: Анна Олексин.

Ева Драпак, секр.

КАНОРА, САСК.
Відділ ім. М. Марковичевої

Наш відділ з початку року взявся до активної діяльносит. Праця була поділена між зарядом, 9-ма комітетами, 5-ма групами, референткою „Променя" і репрезентанткою до міської ради. Кожний комітет мав свою провідницю. Референтки давали свої звіти на місячних зборах, що відбувалися кожного першого четверга у місяці. Кожна група займалася по черзі улаштуванням спільних обідів бенкетів перекусок і т. д. Сестриці дбайливо доглядали чистого порядку у нашій церкві.

За минулий рік відбулося 10 місячних зборів, 1 надзвичайні збори, 10 засідань екзекутиви. Товариство начислює 78 членкинь. Нових членкинь прибуло 3.

Цього року відділ багато уваги звернув на виховання молоді. Товариство заопікувалося недільною і рідною школою під проводом о. В. Слюзаря. Тов. купувало підручники для учителів і студентів і деякі членки навчали дітей в цих школах. До недільної школи учащали 83 дітей. Діти були розподілені на 8 кляс. Щонеділі науку проводили до кінця шкільного року (на весні) — пані П. С. Данильчук, добр. Г. Слюзар, Г. Ортинська, Е. Ягольницька, С. Левко, пп. В. Мисак, М. Охітва і Д. Гонзола. Восені в новий склад учителів недільної школи увійшли — добр. Г. Слюзар, пан Н. Лабюк, пані Ґ. Ортинськка пані Е. Ягольницька, пані Р. Козоріз, і панночки: Дарія Данильчук, Діяна Ортинська, Марлін Мисак і Іванна Кусій.

Жіноче т-во при допомозі батьківського комітету обдарувало дітей на Різдво ласощами. По закінченні недільної школи т-во улаштувало спільну прогульку для дітей і родичів на оселю. До рідної школи учащало 28 дітей. Діти були поділені на 3 клясі. Наука відбувалася раз на тиждень. Учителями рідної школи були о. і добр. Слюзарі і пані О. Ойстрик. За старанням учителів недільної і рідної школи успішно відбулося два концерти св. Миколая і День Матері. Дитячий хор недільної і рідної школи взяв участь у концерті Шевченка, і пописався на фестивалі коляд.

Тов. Заопікувалося молодшим відділом СУМК. Праця велась під керівництвом пані П. С. Данильчук і капеляна о. В. Слюзаря. Хор молодшого і старшого СУМК-у взяв участь у концерті Шевченка. Наше т-во помогло сумківцям улаштувати чайне прийняття. До надзірної ради СУМК-у входила пані Павля Данильчук.

Жіночі кружки, до яких належали членкині та прихильниці товариства під проводом своїх провідниць проводили свою працю. Кружки в 1964 році придбали $1,382.33, і передали на будівельний фонд церкви.

Поодинокі членки брали участь у міських збіркових компаніях на добродійні цілі як Червоний Хрест, фонд дослідів рака, Т-В „Сурвей", фонд дослідів хвороби серця і т. д. Членки брали участь у приготованню чаю в користь канорської міської бібліотеки. Членки відвідували хворих у шпиталі і по домах. На Великдень обдарували хворих у шпиталю писанкою і свяченим. Тов. подавало поміч дитячій оселі, дарувало солодке печиво для курсантів, а поодинокі членки помагали в кухонній праці. Представниця до оселі була пані Д. Ортинська. Членки пані П. С. Данильчук і пані Ґеня Ортинська були в дирекції. Членка Марія Котелко була на дирекції Старечого Дому.

Спільних імпрез, разом з церковною громадою було: пущення, спільне свячене, осіння вечеря і базар. При кінці березня відбулась перед-Великодня місія, т-во улаштувало після сповіді обід для священиків і решта учасників. Членки приготовили обід з нагоди перших роковин відкриття церкви і дохід на Колегію св. Андрея. Інші імпрези: День українського студента, перекуска для членів окружної дирекції Інституту. Могили. Протягом року товариство видало 13 бенкетів, 3 похоронних обідів, одне весільне прийняття, два випродажі печива, передріздвяну продаж печива, улаштували весняне чайне прийняття і продаж печива та ручної роботи і 6 перекусок. Жертви т-ва: на Колегію св. Андрея, — 100 дол., на Фундацію Нат. Кобринської — 20 дол., допомога СУМК — 5 дол., допомога СУС — 10 дол., на Інститут сліпих — 5 дол. Ком. Народного Дому — $884.75. Придбано до церкви потрібних річей на $461.48.

Приходи в 1964 році — 5,404.87, Розходи в 1964 р. 4,204.23,

10-го грудня 1964 р. відбулися річні збори, на яких до заряду на 1964 рік обрано слідуючих: голова — Д. С. Данильчук, 1-ша заст. — А. Мисак, 2-га заст. голови — Д. Анака, кор. секр. — П. Кушнір, рек. секр. — М. Корпан, касієрка — Д. Ортинська. Допоміжний комітет очолюють слідуючі: соціяльний — Д. Козоріз, культурно-освітній — добр. Г. Слюзар, кухонний — Н. Дучак, відвідування хворих — К. Дутка, нед. і рідної школи — добр. Г. Слюзар, членства — М. Мисак, молодшого відділу СУМК — М. Котелко, членки надзірної ради СУМК — О. Ойстрик, представниця до управи дитячої оселі — Д. Ортинська, господиня — В. Симбаліста, референтка сестриць — М. Лодба, референтка журналу „Променя" — Д. Копельчук, референтка до міської ради — П. С. Данильчук.

Марія Котелко, секр.

ПОПРАВКА

В числі 5 з м. травня, на стор. 28 у річному звіті жін. т-ва ім. Басарабової у Ніпавин, Саск. було надруковано, що товариство пожертвувало на лавки до церкви $100.00, **має бути $1,000.00 (тисячу дол.).**

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Куряче м'ясо в овочевім соку

½ горнятка призерви з порічок (конфітура), ¼ горнятка замороженого помаранчевого соку, (кансентрейт), 2 ложечки крохмалю, 1 ложечку хрону (сухого), 1 краплю паприкового сосу, ½ горнятка муки, 1 ложечка соли, 2½ до 3 фунтв молодої курки для жарення (покраяної).

Змішати призерв порічок з ¼ горнятком помаранчевого соку і ⅓ горнятком води, заварити, щоб стала плинна маса. Розпустити крохмаль, хроновий порошок і паприковий сос в одній ложці зимної води і додати до попередньої плинної маси. Заварити все разом, щоб згусло і відставити з кружка.

Куряче мясо (покраяне в куски) посолити, поперчити і обкачати мукою, жарити на оливі, щоб зарумянилось з обидвох боків. Товщ відцідити і до мяса додати заготовлений сос. Накрити і хай повільно варитьсяся 45 хвилин. Час від часу поливати верх мяса сосом. Подавати на стіл з помаранчовим рижом.

Помаранчовий риж

1 горня покраяної салєри, ¼ горнятка посіченої цибулі, ¼ горнятка масла, 2 ложки помаранчового соку (консентрейт), ½ ложечки соли, 1⅓ горнятка півготового ризу (минут райс).

Салєру і цибулю дати до сковороди з маслом і тушити до мякости, долати дві ложки помаранчового соку, 1½ горнят води, ½ ложечки соли і дозволити закипіти. Додати риж і відставити з плити на кілька хвилин. Подавати з курячим мясом.

Н. Сеніз

Ліниві голубці

Коли листки на бурячках ще моло ді, тоді добре завивати їх на ліниві голубці. уживати так: 1 горнятко ризу, ½ гор. масла або смальцю, 1 мала цибуля, 1 гор. густої сметани, 1 гор. підсметання (рідшої сметанки з сирваткою).

Сполокати риж і заварити. Помастити присмаженою на маслі цибулю, посолити, та поперчити до смаку. Додати листки з буряків і підсметання. Все добре вимішати і пекти в гарячій печі від пів до три чверті години. Коли готове, накладати ложкою на широкий таріль в один шар. Переварити густу сметану і поляти поверха.

Начинена картопля

Вибрати стільки середньої величини картопель, скільки потрібно на родину. Помити їх щіткою, але не оббирати. Посмарувати картоплі товщем і спекти в гарячій печі. Зрізати верх з кожної й уважно вибирати мякуш в окрему посудину, вважаючи при тому, щоб не ушкодити лушпини. Помяти картоплю, додати трохи сметани або гарячого молока і масла та посолити до смаку. Докладно вбити масу, щоб була пухка. Хто бажає, можна додати усмажену в маслі цибулю або шкварки з сала чи бейкону.

Наповняти картопляні шкарлупки помятою картоплею. Верх прикрасити кусочками шквареного сала або бейкону, або можна покласти малесенький кусочок масла і посипати меленою червоною паприкою. Дати картоплі до гарячої печі, щоб докладно загрілися.

Шпінат

Потрібно на 4-6 осіб: 2 ф. шпінату, 2 ложки масла, 2 ложки муки, ¼ л. молока, вода, сіль, 2 зубки часнику.

Заварити воду з сіллю. Води дати небагато, лиш так, щоб шпінат не пригорів. Шпінат перебрати й добре виполокати під біжучою водою. Вкинути його на окріп і варити під покришкою на сильному вогні. Із води витворюється пара, в якій він доходить. Молоденький шпінат вистачить варити 10 хв., старший 15 хвилин. Вийняти на цідило і добре зцідити. Посікти на стільничці. Окремо підсмажити товщ із мукою на ясну краску, залити молоком, заварити, додати до того шпінат і вимішати. Посікти часник, розтерти з сіллю, додати до шпінату й вимішати. Подавати з яйцями.

Тісточка

2 яєць, 1½ горнятка жовтого цукру, 1 горнятко масла або масла і смальцю, 1 ложечку ванілії, 2 ложечки крім ав тартер, 1 ложечку соди до печива, ¼ ложечки соли, 3 горнятка муки. Перетерти яйця й цукор і додати розтоплене масло і ванілію. Пересіяти муку, сіль, соду і крім ав тартер і додати до маси. Розтачати, вирубувати на ріжні форми. Пекти у вільній печі.

Медівник

1 горнятко цукру, ½ горнятка масла або масла і смальцю, 1 горнятко меду, 4 яєць, 3 горнятки муки, 2 ложечки соди до печива, 1 горнятко квасної сметани або солодкої сметани або чаю або молока, ½ горнятка тертої шкіри з цитрини або помаранче або оріхів.

Добре розтерти цукор і масло, додати теплий мед, терти аж поки бульки не зачнуть підходити, додавати яйця по одному і по кожному добре мішати, пересіяти муку з содою і додати. На кінці замішати сметану і шкіру або оріхи. Пекти у вільній печі.

СТІНЕН. САСК.
Відділ ім. Княгині Ольги

Річні збори тов. відбулися 22-го грудня. 1964 року в домі пані Маленкі. Пані М. Корковська була предсідницею, а пані М. Вігнан секретаркою зборів.

Голова пані Д. Гунька дала звіт діяльности товариства і подякувала за кооперацію у протягу року. Слідували короткі звіти: Пані М. Козменюк — фін. секр., пані Н. Анака від контрольної комісії і пані М. Корковська — господиня.

В протягу року відбулося 11 місячних зборів, один обід, храм св. Димитрія, 1 вечеря, 3 бінго. Товариство бере участь у ріжних імпрезах при церковній громаді. Під час Різдвяних свят членки ходили колядувати. Брали участь в кампанії на Червоний Хрест.

Фінансовий звіт: осталося з року 1963 — 356.18, приходи в 1964 р. — 794.45, розходи в 1964 р. — 577.90, в касі осталось — 572.73.

Заряд на 1965 рік: Докія Гунька — голова, А. Гуцал — заст. голови, Е. Цуркан — секретарка, М. Вігнан — заст. секр., М. Козменюк — фін. секр. Контрольна комісія: П. Гурська, Н. Анака, М. Вігнан Сестриці: М. Корковська, А. Ковальчук, М. Козменюк. Комітет хворих — А. Гуцал, М. Козменюк. Господині: М. Корковська, А. Анака, Н. Анака.

Єлисавета Цуркан, секретарка

P 9D JAN 66
SAMYCIA MRS S
6712-111 AVE
EDMONTON ALTA

У п'ятиліття журнала

„ПРОМІНЬ"

редакція, адміністрація і видавництво вітає читачів журнала і книге до дальшої його розбудови

- Придбайте журналові нових читачів
- Зложіть дар у його роковини 5-ліття
- Зашліть свою передплату на час
- Порекомендуйте журнал своїм друзям.

Хай його чисті проміння проникають у кожну українську хату!